

Hires emberek a szegedi csillagbörtönben

A telavivi HOH előadás-sorozatának keretében vasárnap este a Makkabea volt budapesti cionista főiskolai hallgatók egyesületének tagjai lesznek az előadók. Ezuttal dr. Frenkel Jenő volt szegedi főbíró tart előadást és érdekes részleteket fog elmondani abból az időből, amikor mint a szegedi Csillag-börtön lelkes vezetője. Ebben a börtönben ültek sokáig a magyarországi kommunista vezetők, mint Rákosi, Vass Zoltán és más hírességek, közöttük Békefi László, a zsidó konferenciák vezetője.

Az est másik előadója dr. Engelberg Dezső lesz, aki „A bűnözés lelki és szociális okai” címen tart előadást. Dr. Engelberg is egyéni elményei alapján fog beszélni a napjainkban rendkívül aktuális és érdekes témáról, mert mint a népjóléti minisztérium kiskorú bűnözőkkel foglalkozó osztályának egyik vezetője, közelről ismerte meg a bűnözés pszichológiáját.

Az estet Sauber-Michajlovics Sándor vezeti be „Ami az ujságokból kimaradt” c. sajtórevüjével.

SPORT

Holnap kezdődik a labdarugó bajnokság

Izgalmas tárgyalások után sikerült a labdarugószövetség megbontott egységét helyreállítani és az 1953 évi bajnokság megrendezését biztosítani. Az első és második osztályu bajnokság megnyitójára holnap kerül sor. Az első osztályu bajnokság „megnyitó párijai” a következők: Hápoél Haifa—Hápoél RámátGán, Makkabi Petách Tikva—Makkabi Haifa, Hápoél Kfar Szabá—Hápoél Petách Tikva, Bétár Tel-Aviv—Makkabi Rechovot, Makkabi Natanja—Hápoél Balfuria, Hápoél Tel-Aviv—Makkabi Tel-Aviv. Az előlálók a pályaválasztók.

A labdarugó bajnokság mellett sem marad el érdekesség szempontjából az ökölvívők nagy versenye a rámnát-gáni Ziratronban, amelyet holnap este rendeznek a Bétár és a Makkabi országos válogottjai között. Ez lesz az első eset Izrael ökölvívő sportjában, hogy egy verseny keretében mind a 10 súlycsoport képviselői megküzdenek egymással. A két sportközpontban mindent megtettek annak érdekében, hogy a 2000 néző igazi küzdelmet, jó sportot élvezhessen.

Hatalmas méretűvé növekedett a Hápoél országos kosárlabdabajnoksága, melyben 201 csapat jelentette be részvételét az ország minden részéből. Örvendetes, hogy ifjúsági és serdülő játékosokból alakított együttesek szerepelnek a legnagyobb számmal. Ugyancsak nagyszabású röplabda-bajnokságot is indít a Hápoél sportközpont, amelyben 133 együttes küzd 6 korszakban.

A Makkabi országos kosárlabdabajnokságát is folytatják. Ma este 7 órakor a Makkabi Tel-Aviv a Makkabi Jeruzsálemmel és 8 órakor a Makkabi Hácáfon a haifai Makkabival játszik. Holnap, szombaton délelőtt 11 órakor a Brit Makkabi Atid játszik a jeruzsálemi csapat ellen, délután 4 órakor a Makkabi Haifa—Makkabi Hákoeháv és 5 órakor a Makkabi Jaffa—Makkabi Hácáfon mérkőzés kerül eldöntésre.

Számos kisebb jelentőségű mérkőzés egészíti ki a hétvégi sportprogramot.

HABIMAH MÜSORA:

Tel Aviv, február 21, szombat este
JON GABRIEL BORKMAN
US KELET 1953 II 20

Nagyszabásu telepítési akcióval

remélik megoldani a munkanélküliség kérdését

Addig is szükségmunkák megindítását kéri a Híztádrut vezetősége a kormánytól

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). A Híztádrut központi vezetősége tegnapi ülésén folytatta a munkanélküliség kérdéséről megkezdett vitát és újabb nagyjelentőségű határozatokat fogadott el a munkanélküliség kiküszöbölésére. A gyakorlati javaslatokat a munkanélküliség likvidálására a központi vezetőség majdnem egyhangulag fogadta el, kivéve a kommunisztákat, akik az összes javaslatok ellen szavaztak.

Az elfogadott határozatok szerint a központi vezetőség felkéri a kormányt, legyen a Híztádrut segítségére a városban főtömegessé vált munkástömegeknek a mezőgazdaságban való elhelyezésében.

A Híztádrut a nemzetgazdaság alapvető ágának gyors kifejlesztésében látja a jelenlegi gazdasági válság megoldását, de mindamellett azt követeli a kormánytól, hogy ideiglenes szükségmunkákat is indítson, mert a munkanélküliek nem várhatnak a nagyarányú fejlesztési program megvalósításáig.

Követelik továbbá a nép-sikunok építésének azonnali megkezdését.

A Szochnuttól azt követeli a Híztádrut, hogy hárítsa el az akadályt annak a 12 csoportnak a letelepítése elől, akiket a Híztádrut már megszervezett mezőgazdasági letelepedésre.

A központi vezetőség fel-

szólítja a kölcsönsegély-pénztárakat, hogy minden nélkülözhető pénzüket 1953 folyamán fektessék be a Híztádrut által létesített foglalkoztatási alapnál. A munkanélküliség enyhítésére a Híztádrut szociális ügyosztálya jelentősen fel fogja emelni a „Misán” költéséget.

A Híztádrut követeli a kormánytól és a Kneszettől, hogy sürgősen léptesse életbe a vagyonadó-törvényt és gondoskodjék en-

nek az adónak minél gyorsabb behajtásáról.

A központi vezetőség elismerését fejezi ki a munkaközvetítő irodák titkárainak és megbélyegzi azokat a munkanélkülieket, akik zavarásokat idéztek elő a munkaközvetítő irodákban. A központi vezetőség kéréssel fordul az ipari munkássághoz is, hogy tekintse hazafias kötelességének az ipari termelés fokozását.

Abraham Harzfeld képviselő a vita során kijelentette, hogy

a Kneszet pénzügyi bizottsága már a jövő hónapban meg fogja szavazni az új nagyarányú telepítési költségvetést,

amely 50 új mezőgazdasági telep létesítését és további ötezer család letelepítését teszi lehetővé. Ezek az új települők már letelepedésük napján öt dunám öntözött földet fognak kapni.

A tervek szerint még a tavasz és a nyár folyamán másik ötezer családot is le fognak telepíteni, amelynek költségét 80 százalékból a kormány, 20 százalékból pedig a Szochnutt és a Híztádrut vállalja.

A meglévő kibucokban és mosávókban háromezer lakásegység építését kezdik meg 5.4 millió költséggel. A mezőgazdasági termelés 20 ezer dunámmal való bővítésére a kormány 15 millió fontot irányozott elő. Harzfeld közölte még, hogy

a vagyonadó kérdésében létrejött a végleges meg egyezés a koalícióban és ez az adó 45 millió font bevételt fog jelenteni, amelyet maximum három év leforgása alatt fognak behajtani.

Juda Sári (Hávod Hácioni) azt javasolta, hogy a vagyonadó és a munkanélküliség adóbevételeiből teremtsen a kormány 25 millió fontos pénzügyi alapot és

a szűkösségmunkáknál fizetett bérek leszállítását követelte.

J. Sári továbbá azt kérte, hogy a folyamatba teendő közmunkákra folyósítson a kormány előlegeket a munkanélkülieknek. Sári javaslatát az ügyvezetőség elé utalták.

Készül a romániai cionista kirakatper

New-York (STA). - A romániai zsidóság megkönynyebültén vett tudomást Pauker Annának és még néhány előkelő kulcsposziciót betöltő zsidó kommunista vezetők elmozdításáról annak ellenére, hogy ezeknek a lépéseknek antiszemita jellegük van. A romániai zsidók ugyanis nemcsak az antionista és zsidóellenes kampanyót szenvednek, hanem román antiszemitéktől is, akik a zsidókat okolják nehé helyzetükért.

A Szabad Európa rádió, amely ezt a hírt közvetítette hozzáfűzi, hogy Michael Benvenisti és Jaker Kanner romániai cionista vezetők ellen, akiket a nyugati hatalmak javára végzett kémkedéssel vádolnak, rövidesen kirakatper rendeznek.

Az erdélyi kibucok és mosávók is résztvesznek a dr. Weissburg-jubileumon

Haifáról külön taxijárat lesz hétfőn délután az ünnepség résztvevői számára

Négy nap múlva, február 23-án, hétfőn este az amerikai cionisták telavivi házában összegyűlnek az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség és a hozzátartozó cionista alakulatok Izraelben élő tagjai, valamint a magyarországi, szlovenszkói, ruszin szkói és vajdasági testvérszervezetek képviselői, úgyszintén a magyarajku chálucok által létesített kibucok és mosávók, hogy megünnepeljék az erdélyi cionista szervezet megalapításának 35-ik évfordulóját és a mozgalom megindítójának, dr. Weissburg Chájimnak 60-ik születésnapját.

A kettős jubileumi ünnepséget többszáz terítékes bankett keretében tartják meg, amelyre mindenki hivatalos, aki technikai okokból nem is kapott személyre szóló meghívót. Egy teríték ára személyenként másfél font. A jubileumon való részvételt a következő helyeken lehet bejelenteni:

Tel-Avivban:
Hitachdut Oléj Hungária, Lilienblum 33.; az Uj Kelet kiadóhivatala (J. Gutfried); a klálcionista szervezet székházában, „Chug Kadima”, King George 33 (Schwartz Miklós); „Chadás” kölcsönkönyvtár, Hájarkon u. 59.; Dáát kölcsönkönyvtár, Rothschild Biv. 86.; Jámbor kölcsönkönyvtár, Allenby 84.; Táami kölcsönkönyvtár, Dizingoff u. 201.; „Filmphoto”, Allenby 58 sz.; Textil-Jaiffa, Busztrusz 19.

Jeruzsálemben
A. Fischer, Strauss u. 8 (könyvtár); magy. kölcsönkönyvtár az Eggeddel szemben; Orion kölcsönkönyvtár az Orion-mozinál.

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei:

HAIFÁN
Giszkalay Klári kölcsönkönyvtára, Nordau utca és Signon, Herzl u. 61.
A haifai résztvevők már most jelentkezhetnek az Uj Kelet fiókiadóhivatalánál, Schapira u. 13, ahonnan hétfőn délután külön taxik indulnak Tel-Avivba és az ünnepség után vissza is hozzák őket Haifára.

NATANA

A HOH vezetősége kívánatra a purim nesejét február 28-án, szombat este tartja meg. Tekintettel az óriási érdeklődésre és a terem korlátozott befogadóképességére, a résztvenni óhajtok gondoskodjanak idejében meghívóról.

Meghívó igénylése a Salion Dugma konfekcióüzletben, valamint a Feldmár és Stern fűszerüzletben kezdetét vette. — Zene, tánc, tombola. Elsőrangú házi büffé.

CHEDERA:

Febr. 28-án, este 8 órai kezdettel műsoros purimi bál a Cafe Pinati összes helyiségeiben. Hangulatos kabaré, elsőrendű zene, házi sütemények, olcsó árak, és az est nagy meglepetése, először Izraelben: a bajsos csecsemő, most érkezett külföldről. A műsor pontosan 8 órakor kezdődik. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. Jegyek elővételben a Foto Metronál és a HOH titkárságánál.

Izrael állam - közoktatási minisztérium
Haifa város Kultúr ügyosztály.
Nyelvtan-terjesztő osztály.

IVRIT ULPAN

1953. március 15-én új évfolyam kezdődik.
Az ulpanitokon (esti tanfolyamok) új osztályok nyílnak a purim utáni napon — 1953. március 1.
Felvilágosítás és beiratkozás Pevsner u. 54: 9-1, 5-6 között. K467

Signon
Porcelán szervizek, díztárgyak, képek, kristályok, zongorák vétele — eladása.
SZAMOSI ES TARSA
HAIFA, HERZL-U. 61

Pénzkölcsönt ad értéktárgyra
Louvre — Lombard HAIFA SHAPIRA 13

PAPLANT (pehely, toll, gyapjú, v. vattával) DUNNÁT PARNÁT
a csehszlovák **WEISZ-nél** HAIFA, STANTON 24 ajtó készítőnél: 37.

PÉNZT Aranyért, ezüstért és ékszerért Lombard-House-Hadar HAIFA, Herzl 16
Technikum-épületomb.

ROSENTHAL - TÁNYÉRKÉSZLETEK
eladása megkezdődött — Ritka alkalom.
OCCASION KATZ, HAIFA, HERZL 65.
FISCHER
VÉTELE ELADÁS

GÖZMOSODÁNKBA HOZZA RUHÁJÁT!
180 prutáért mossuk, főzzük kilóját.
BARBOUR GÖZMOSÓDA, HAIFA, ACHUZA.
Autóbusz-garázs mellett. K436

Divatrevüre manekeneket
KERESÜNK. Csakis csinos, jóalakúak jelentkezzenek.
REGINA DIVATZALON, HAIFA, NORDAU U. 9.

J. PROTER AUTO-ELECTRIC
HAIFA, MIFRAC, Fő-út, Goussinsky mellett
UJ AUTÓBATTERIA SZAKMŰHELYT NYITOTT
Ing. Györi (Temesvár) vezetése alatt.
Batteria újajépitése, javítás, töltés, díjmentes ellenőrzés, service, új batteriak. K451

H.O.H. HAIFA
vidám purimestje
hétfőn, 1953 március 2-án

Haifai mozik műsora:

ARMON, (tel. 4848): Nagy, jubiláris hét! — Három film — különböző epizódok egy-egy asszony életéből Szombat, vasárnap: egy asszony egyszerű élete...
LEVEL EGY ISMERETLEN NŐTŐL — Stefan Zweig könyve nyomán. Joan Fontaine, L. Jordan, Hétfő, kedd: ELJ MA A HOLNAPERT
Fredrich March. Florence Eldridge
Szerda, csütörtök: egy asszony sorsa...
MELLEKUTCA. Charles Boyer, Margaret Sullavan

ORAH (tel. 4017): Izraeli bemutató, MARA-MARU
Errol Flynn, Ruth Roman

EN-DOR, (tel. 3421): Szomb-at vasárnap, hétfő: COMANCHE TERRITORY - (szines indián film)
Maureen O'Hara, Macdonald Carey
Kedd, szerda, csütörtök: EGY DARAB EGYIPTOM (szines) Mark Stevens, Rhonda Fleming

HADAR, (tel. 2509): CASANOVA ELETE
Nagy történelmi film. — A. de Cordova.

ACMON, (tel. 3003): A VESZÉLYES OK
Ida Lupino Robert Ryan

GAL-OR: EMLÉKEZTETŐ DAL
Marle Oberon, Paul Muni, Corneld Wild

AMFITEATRUM, (tel. 4018): MINDANNYIAN GYILKOSOK VAGYUNK. Francia film.
Ivrit és angol feliratok

ORION: A VÖRÖSLABDA EXPRESS
Jeff Chandler Alex Nicol

„Chug Kadima” Haifa
Van már jegye **TARSAS-ES IÜNKRE**
amelyet FEBRUÁR 22-ÉN rendezünk az **ELDORADO**-ban?
ZENE — TANC — MEGLEPETESEK.
Apart, Nordau 5.
Jegyek: Signon, Herzl 61.
Titkárság, Pevsner 2.

ELDORADO KARMEL-HEGY TEL.: 4989.
most is és mindig a vezető szórakozóhely.
• LEGJOBB ZENE — LEGJOBB MÜSOR •
Elsőrendű italok. — Kítűnő konyha.

CASINO BATH GALIM
HAIFA, TEL. 3222.
Mindig elsőrendű kabaré-műsor.
ZENE — TANC — KITÜNŐ HANGULAT.
Minden szombaton 6 órai tea, teljes műsorral.
Uj bárunk nyitva. Esténként 6-1/2-ig 4jtel.
Belépés díjtalan.

A kettős jubileum elé | Hatvan év rövid tartalma

Irta: Dr. Marton Ernő

Irta: Jámbor Ferenc

Kettős jubileumra készülünk a magyar zsidó erdélyi ágá. Egy intézmény és egy ember jubileumát készülnek megünnepelni és a kettő tulajdonképpen egyet jelent. Egyik a másik nélkül el nem képzelhető és mindkettő ugyanazon lapon vonulnak majd be a cionizmus történetébe.

Az intézmény: az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség. Ebben az évben lesz 35 éve annak, hogy Kolozsváron megalakult az erdélyi cionizmusnak ez, a maga nemében egyedülálló átfogó szervezeti kerete, amely geográfiai és nyelvi elszigeteltsége ellenére is példamutatóvá tudott válni az egész cionista világban.

Az ember: dr. Weissburg Chájim, aki ennek az intézménynek megteremtője, építője, dinamikus motorja és romantikus hőse volt, nemrég töltötte be 60-ik életévét. Az ünnepség kezdeményezői számára lelki és logikai szükségesség volt, hogy ezt a két jubileumot, a kisebb naptári eltérések ellenére is, közös nevezőre hozzák és egybeforasszák.

Néhány szót az intézményről: az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nem volt a szokványos értelemben vett cionista szervezet. Illetőleg, nem csak az volt. A szorosan vett cionista funkciókon kívül magára vállalta a galúti zsidó nemzeti feladatok elvégzését is. Az alapító vezetők vizuójában világosan felismerhető az a törekvés, hogy ezt a szervezetet az erdélyi zsidó nemzeti autonómia megvalósítójává és hordozójává fejlesszék. Az alapítók ideáljai az volt, hogy olyan szervezeti keretet teremtsenek, amely el tudja végezni egy, a nemzeti élet teljességére igényt tartó népkisebbség összes közösségi funkcióit és életre tudja hívni azokat az intézményeket, amelyek a nemzeti élet teljességére hatékonyak teszik. Ezt a célt természetesen sohasem lehetett megvalósítani a maga egészében, főként a Romániában akkor uralkodó politikai viszonyok miatt. De voltak idők, amikor az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség igen nagy mértékben megközelítette már ezt az ideált. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség hosszú éveken át elismert és nagy autoritással rendelkező képviselője volt az egyetemes erdélyi zsidóságnak és ha nem is kapta meg az erre vonatkozó törvényes közjogi elismerést, a hatóságok és a közvélemény mégis ennek tekintették. A Szövetség tevékenysége a népi élet ügyeivel minden ágára kiterjedt, kezdve a nevelésig, a gazdasági problémákon át, a társadalmi élet legkisebb megnyilatkozásáig.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kezdeményezésére az óvodák, elemi- és középiskolák egész hálózata létesült Erdélyben, amelyek vagy teljesen héber nyelvűek voltak, vagy intenzíven oktatták bennük a hébert. A Szövetség volt az, amely erősen befolyásolta a nemzeti irányú nevelést az összes zsidó iskolákban.

A Szövetség ösztönzésére

és aktív közreműködésével alakultak meg a Joint által finanszírozott kishitelbankok, amelyek egészen a katasztrófáig rendkívül fontos és áldásos szerepet töltek be az erdélyi zsidóság gazdasági életében. Ugyancsak a Szövetség keretében alakult meg a zsidó sportegyesületek, zenekarok, dalegyletek és társadalmi klubok egész sora, amelyek fel nem becslhető nemzetnevelő hivatást töltek be.

Voltak más országokban is cionista szervezetek, amelyek foglalkoztak galúti politikával és nevelési kérdésekkel, de azt az univerzális zsidó missziót, amelyet az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vállalt magára és nagy mértékben be is töltött, soha egyetlen más cionista szervezet sem közelítette meg. A Cionista Világszervezet vezetői eleinte bizonyos bizalmatlansággal, majd később fokozódó érdeklődéssel figyelték ezeket a törekvéseket és végül elismerték, hogy az, ami Erdélyben ebben a cionista keretben létesült, egyedülálló valami és példaképül szolgálhat a többi cionista szervezetek számára.

Volt még valami, ami az erdélyi cionizmust megkülönböztette a többi cionista szervezetektől. Ez pedig a mozgalom belső fegyelmessége és egysége volt. Erdélyben is léteztek már kezdetől fogva cionista pártok, amelyek megfelelő pártosságával igyekeztek érvényre juttatni a maguk párt-szemléletét. De míg más országokban a túlzásba vitt pártoskodás megakadályozta az egységes cionista szervezeti keretek kialakulását, addig Erdélyben a Zsidó Nemzeti Szövetség mindvégig közös szervezete maradt az összes cionista pártoknak, amelyhez való lojalitásukat még a legszélsőséges elemek is megőrizték. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség évi konferenciái igazi parlamentjévé képezték az erdélyi zsidóságnak, ahol a cionizmus problémáit mellett, igen magas szinten álló viták keretében tárgyalták meg az erdélyi zsidó kisebbség minden időszerű problémáit. Talán Erdély általános politikai tradíciói is hozzájárultak ahhoz, hogy sikerült ott megvalósítani a cionizmusnak ezt az egyedülálló szervezeti egységét és belső összetartását.

Hogy ezt a magyar zsidóság életében kétségtelenül korszakot jelentő szervezettel fel lehetett építeni, abban jelentős részük volt a Szövetség egymást követő nagytehetségű elnökeinek. Ez alkalommal csak névszerint akarom felsorolni őket, anélkül, hogy különleges érdemeik méltatásába belebocsájtózkodhatnék. A Szövetség első, alapító elnöke a jelenleg Svájcban élő dr. Fischer Tivadar volt, akinek mult évben ünnepeltük hetvenedik születésnapját. Utána következett dr. Fischer József, akit sajnós a mult év nyarán temettünk el Tel-Avivban. Dr. Fischer József elnöksége után a Szövetség központja Kolozsvárról Temesvárra került át, ahol Vermes Ernő

vezette éveken át páratlan odaadással a szervezet ügyeit. Az ő hirtelen halála után Reiter Károly került az elnöki székbe, aki jelenleg sajnós Románia valamelyik börtönében ül cionista hite és meggyőződése miatt. 1946-ban Huppert Fülöp lett a Szövetség elnöke, aki a Szövetségnek 1948 decemberében történt felosztásáig töltötte be ezt az akkori időben sok veszéllyel járó tisztséget. Huppertnek szerencsére sikerült, röviddel a feloszadás után elmenekülnie Romániából és jelenleg Izráel polgára.

Ha ezeketán a másik jubiláns, dr. Weissburg Chájim szerepét akarom méltatni, akkor tulajdonképpen nem kellene egyebet tennem, mint azt, hogy mindazokban a mondatokban, ahol a Szövetség neve szerepel, ezt a dr. Weissburg Chájim nevével helyettesíteném. Mert azokban az években, amelyekben dr. Weissburg az erdélyi cionizmust építette, tehát 1919-től 1925-ig, ez a két fogalom tulajdonképpen azonos volt. Nincs olyan megmozdulása és alkotása e korszak erdélyi zsidó történetének, amely nem az ő személyes munkájának, fantáziájának és páratlan cselekvő akaratainak eredménye volna. Az Uj Kelet mai számában több cikk méltatja dr. Weissburg egyedülálló teljesítményeit. Szükségszerűleg ismétlésekbe kellene bocsátkoznom, ha megkísérelném, hogy teljes portrét adjak róla. De el kell mondanom azt, amit én dr. Weissburg legnagyobb alkotásának és érdemének látok. Dr. Weissburg volt az, aki az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséget igazi cionista szervezetté fejlesztette, ő volt az, aki a maga palesztinacentrikus szemléletét kiűrhette az átlátnálta ennek a szervezetnek összes életmegtérítési feladatait és aki feltételesen örökölté azon, nehogy a galúti politikai szempontok a legkisebb mértékben is hátrébe szorítsák a cionista törekvéseket. Következésképpen és vasakarralal vivta meg a harcát az erdélyi zsidóságban a cionizmus győzelméért és elsőbbségéért.

Dr. Weissburg sohasem vállalt külső dísz adó tisztségeket az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségéknél. Nem is volt szüksége rá. Minden választás és megítélésnél nélkül, mindenki tisztában volt vele és elismerte, hogy ő ennek a mozgalomnak igazi vezére és élítő lelke. Fiait korra ellenére, amelyet csak gyorsan öszülő haja ellensúlyozott, páratlan autoritásra tett szert és szavát különösen a felnövekvő ifjúság parancsnak és kinyilatkoztatásnak tekintette. Az ő lelekesedése és fanatikus Cion-szeretete hívta életre az erdélyi cionista ifjúsági szervezeteket és chalu mozgalmakat, az ő tervei alapján indultak meg az erdélyi zsidóság első telepítési kísérletei és ő indította el az első alijákat Erdélyből.

Sokszor neveztek dr. Weissburgot Erdélyben fantasztának és álmodozónak. Sokszor érték olyan vádak, hogy felelőtlen kalandokba akarja vinni az erdélyi zsidóságot. Ma már látjuk, hogy az egyetlen, ami az erdélyi zsidóságból megmaradt, amit átmentettünk a jövőbe, az ezekből az álmokból, fantazmagóriákból és „felelőtlen” kalandokból született meg.

Ezen a jubileumi ünnepeken valamennyien, erdélyi zsidók, akiket szerencsés végzetűk Izráelbe segített, hála szívvel fordulunk dr. Weissburg Chájim felé, mert tudva tudjuk, hogy ő indította el és ő támogatott bennünket azon az uton, amely megnyitotta előttünk Cion, a szabad emberi és zsidó élet kapuit.

Egy ember, ha hatvanéves, megáll egy pillanatra élete dombján és visszanez a megtett útra. Elszámolja a megtett éveket és elnézi élete fájtát. Van, akinek gyereke van, számos unokája az esteli asztal körül. Élt, mint a biblia parancsolja, született és szült és csendes napjaiból nemzedékek származtak idején túli világba. Távoli üzenetet küld jövő nemzedékek felé.

Az ember, akiről szó van, mást üzent. Máskép élt. Másként akart. Nincs háza. Nincs telke. Vagyona sincs. Betevő falatja alig van. Másként akart.

Valójában nem is Chájimnak hívták. 60 esztendővel ezelőtt Magyarországon nem igen adtak ilyen nevet zsidó fiúknak. Pláne, ha a szülők földesurak voltak, erdők, mezők, szőlőhegyek tulajdonosai. Az efféle magyar zsidók közvetlenül a grófokkal és egyéb fajmagyar földbir-

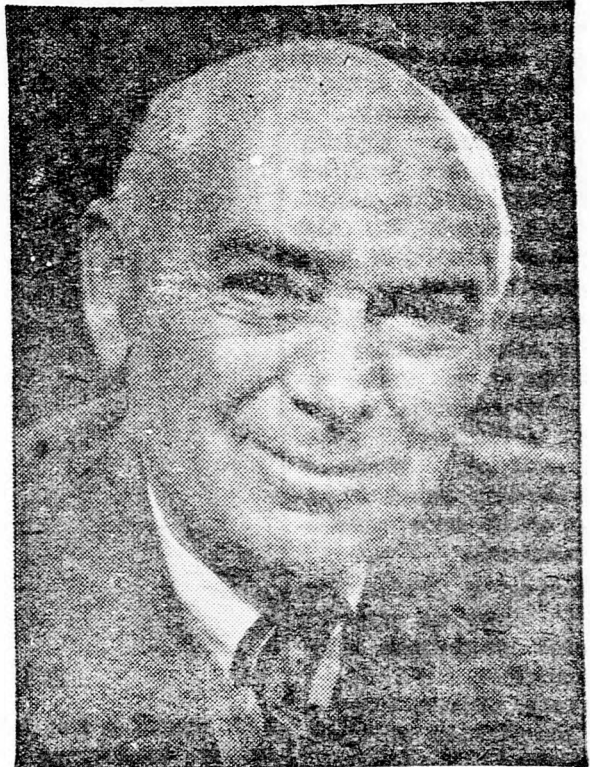
A tizennyolc éves Weissburg azt kéri értecséi ajánccukul apjától, hogy Palesztinába utazhassék.

Hová? Palesztinába? — Akkor se lett volna jobban meglepve, ha a fiú történetesen Tibetbe akar utazni. Ezen, mivel volt 1910-ben Erdély közelebb Palesztinához, mint Tibethez? Erdélyi szemmel még messzebb is volt Palesztina, mint Tibet, olyan messze, mint a más-világ, ahová nem életük kezdetén, hanem életük végén kötnék ki a zsidók. Hol roppant nagy országnak tudták, ahová egy egész nemzet temetője elfér s ahol most vad beduinok nyargalásznak még vadabb tevéken s döglött szamarak hevernek egykori történelmi nagyságunk romjain, hol pedig egy maroknyi földnek, ami ájtatos emberek feje alá kötelező a koporsóban. Ide engedni a tizennyolc éves fiút? — Még is betartotta volna a szót,

termelő függvénye volt az egyetemes magyar életnek és most, hogy Erdély a háboru végével Magyarországról lehullt, mely ajútságra estek az erdélyi zsidók. Ebben az időpontban megmaradtak volna ezek a tömegek magyaroknak, vagy elindulhattak volna a román útra. Ekkor, így kapta meg egy roppant energiájú kéz a pillanatnyilag talaját vesztett kétszáz ezer főnyi erdélyi zsidóságot és tömörítette napok alatt harmincfele szervezetbe.

Csak egy erőszakos ember végezhetné el ezt a munkát. Olyan volt, mint egy gyújtogató, olyan indulatos, olyan vad. A hangja is tulkemény. Szinte mindig parancsoló. De türelmetlensége a lassan járóknak szól. Azt mondták róla Erdélyben, hogy olyan, mint egy bulldog, aki ha egy gondolatot, egy tervet a foga közé kaparintott, nem engedte ki, míg valóság nem lesz belőle. Egy megszállott ember akaraterejével egész udvartartást hipnotizált a cionista mozgalom számára addig különböző emberekből. Ugy szedte az embereket marokra, mint a szél a zöld füvet és szétdobálta, hogy ahová esnek pázsitok kelletkezzenek. Felédobott labdát vett át s adott tovább egyik ember a másiknak. Volt, aki tudta, mit csinál, volt, aki egyszerűen a játékot folytatta. De egy nagy szoros gyűrűbe voltak foglalva mindannyian. Mert szinte napok alatt megfelelő keretet szabott egy még csak induló népi élet minden lehető megnyilatkozásának. Politikai bázisnak: az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséget, a Hágibort azoknak, akiket a sport felé sodort a testi erejük, a Házakért a dalkezdőknek, a Hákínórt a hegedűsöknek és minden városban héber óvodát és elemiskolát. Utlevél és irások nélkül verte magát keresztül a még mindig háborus európai határon a párizsi békekonferenciára és a londoni cionista kongresszusra és a kettő között néhány hétre hazaszaladt héber kurzust rendezni az ujonnan szervezett héber iskolák tanítóinak. Ő volt a fejse s ő volt a fejse nyele is, míg megfelelő gardát nem teremtett maga köré. Gazdag volt és nem volt távollásig előtte. Vett egy marék héber tanárt Varsóból és hozzácsapott néhány Bécsből szerzett emigrált magyarzsidó újságíró és ez volt az erdélyi új zsidó kultúra málterje. Így indult utnak a Tárbut héber gimnázium és az Uj Kelet, mint cionista napilap. Weissburg Chájim adta a kezdőbeszédet és a kezdőkötét is mindakettőhöz és vabank módon, tanárok, újságírók és hivatalnokok egzisztenciáját kapcsolta hozzá azoknak, akiknek együtt kellett élni, vagy halni intézményekkel s így kénytelen-kelletlen megadták a dinamikus erőt a továbbfejlődésükre. Ő ismertette meg az erdélyi zsidókkal a Keren Hejszodot és a Keren Kajemetet, de általában nem volt Erdélyben zsidó intézmény, amelynek a megalapítása ne az ő nevéhez fűződött volna.

E sokféle intézményben, mint megannyi púron keresztül élt és lélegzett az erdélyi zsidóság, e sok szervezet futja meg élő, forró lehelleivel az országos zsidó politikai párt ügybuborékját, amely nem páttant ketté Románia nagy belpolitikai harcaiban s mindaddig élt, amíg le nem szerelték az egész ország belpolitikai életét.

Dr. WEISSBURG CHAJIM

tokosokkal tartottak életforma rokonságot. Vidéki kúriákon éltek, búzát és lovat neveltek. Gyermeküknek pedig francia regényekből választottak nevet, hátráléptési bizonyítványul a zsidóságból az európai társadalomba.

Hugónak hívták és természetesen katolikus gimnáziumba íratják. Szabadelvéük és türelmesek voltak a negyven év előtti Magyarországon a katolikus paptanárok, ám egyszer-egyszer egészen ösztönösen, mint a faj emlékeztető, mégis csak lepergett ajkukról valami „ártatlan” antiszemita megjegyzés. Ki figyelt volna fel az asztal szimuláció mézesheiteiben a magyarzsidók magna chartájának erre az apró helyesírási hibájára? Kis lelki tréning kellett csak, hogy meg se halljon ilyesmit az ember.

Időszerűtlen volt tehát, hogy a tizenöt éves Hugó egy ilyen reflexszerű villanásra kiment a padjából és önállóan iskolát változtatott két városnál odébb, az uniótáriusoknál kötött ki, ennek az Erdélyben született őtestamentumi egyháznak a középiskolájában, amely azokban az években még oly közel rokonságot tartott a judaizmussal, hogy az ősrégi zsidó források magyarba oltott tevével táplálta a növendékeit. Ezekben a diákévekben fordított hátat a Hugó névnek s mindannak az életűtnak, amely erre a névre volt szabva. Nem társadalmi elnyomásból és nem gazdasági nyomorúság látán fakadt ez a lázadás, — a megbántott önértet s a megsértett méltóság provokálta azt, s ez az ösztönös reagálás adta meg mindmáig cionizmusának színet és jellegét. Itt kapta jelleme az a vonást, amely elkísérte egész életútján, az emberi és zsidó tartást, dacot és makacsságot. Mert nem arról volt szó, hogy nem élhetett a régi módon, hanem arról, hogy nem akart úgy élni,

ha lehetett volna, ha lett volna a utazási iroda, amely Palesztinára szóló jegyet árult volna. Négy évre telt, míg alkalom kínálkozott az út-ára. Németországi kiránduló diákcsoporthoz csatlakozik, akikkel együtt Sálom Asch is először lép Palesztina földjére.

Ennek az első útnak az élményereje nem hasznosított, mert közben kitor a világháború. Mit csinálhat Budapesten egy ifjú cionista a háború küszöbén? Az a néhány egyetemi hallgató és fiatal diplomás, akikkel együtt a Makkabéban él, szövetséget köt egymással, hogy önként a harctérre megy; ne mondhasák majd a háború után a magyar antiszemiták, hogy a magyar zsidók takarékoskodtak a vérükkel a nemzet nagy háborújában. Mint tartalékos katonatiszt kerül orosz hadifogságba. A szibériai fogolytáborok lelket és energiát felőröl környezetében napi nyolc óras napszámomunkával megtanul héberül s tanítja fogoly tisztársait is, akikkel démonikus erővel vitatkozik, harcol. Egymagverezik annyit különböző ember ellen.

Még csak haldoklott, de még nem halt el egészen a háború, amikor 1918 végén hazaszökik Erdélybe. Ebben a pillanatban még egymaga volt Erdélyben a cionista mozgalom. A hitközségi életen kívül e percben az erdélyi zsidó életnek nem voltak más keretei, mert a zsidóság minden társadalmi, politikai és szociális megmozdulását magyar szervezeteken keresztül élte ki. Az erdélyi zsidó élet csak szabályozatlan, gazdasági és szociális konfliktusokat

A vevőközönség tudomására hozzuk, hogy elfogadunk beiratkozásokat I. osztályú „LUXOR”-bútorokra.

3-ajtós politurozott szekrény, tükörrel	145.— font
4-ajtós politurozott szekrény, tükörrel	165.— font
3-ajtós politurozott büffé, bárral	125.— font
Asztal, négy kárpitozott székek	138.— font
„Paradise” rekamié	192.— font
Elegáns rekamié	250.— font

Részletfizetésre kaphatók a legutolsó divat szőnyeg, panelből és furnírból készült bútorok. Raktáraink egész nap megtekinthetők.

SCHNEIDER RÁDIÓ negevi egyedárusítása

MATOV» BUTOR R.T.

Képvisele: FISCHER LAJOS.

BEÉR SEVA, MERKAZ MISZCHARI 12.

Hirdetések az UJ KELET és az összes izraeli lapok részére

Nyomatványok gyorsan, művész kiállításban

WEINGARTEN hirdetési iroda és nyomda

TEL AVIV, HILLEL HAZAKEN 3. (Bejárt: Allenby 54. Atara-kávéház mellett.) (*)

Dr. Weissburg Chajim hatvan éves

Irta: Isg. NOSZIN MORIC

Barátai, ismerősei, volt munkatársai a cionista munkában, nagyszámú tanítványai, a budapesti volt Makkabeusok, az erdélyi zsidó falu: Kfár Gideon, barátságos kis házaival, az új olék százainak hajlékot adó Cur Sálom, a napokban fogják ünnepelni dr. Weissburg Chajim 60 éves születésnapját. Születésnapja negyvenkét éves szakadatlan önfeláldozó cionista munkát jelez, a zsidó népszolgálatában és Jisráélben.

Jogi tanulmányait 1911-ben Pesten kezdi s aktív tagja lesz a budapesti cionista egyetemi hallgatók egyesületének a Makkabeáknak. A Makkabeák volt abban az időben szimbóluma a magyarországi cionizmusnak. Rövid időn belül titkára lesz a Makkabeák a lelkes, dolgos, aktív cionista jogász. 1913-ban németországi cionista diákokkal Palesztinába megy kéthónapos kirándulásra. Így ismerjük meg mi Makkabeusok a palesztinai valóságot az ő lelkes előadásából.

Az első világháború kitörésekor katonának vonul be. A tiszti iskola elvégzése után önként jelentkezik a frontra, tanúságot akarván tenni a cionisták patriotizmusa mellett. A fronton megsebesül és felépülése után ismét a frontra kéri beosztását. A fronton orosz fogságba kerül Weissburg a honvédhadnagy. A fogolytáborban a távoli Szibériában is folytatja cionista tevékenységét, tanítja a cionista tanokat zsidó fogolytársainak, ő pedig tökéletesen megtanul héberül. A hadifogságból száz veszélyen keresztül megszökik, hazajön Erdélybe, de nemsokára összeomlik a központi hatalmak frontja és vele együtt az Osztrák-Magyar Monarchia. Erdély román imperium alá kerül.

Weissburg Chajim a 25 éves honvéd-hadnagy lesz, de lelkes katonája lesz és vezére a cionista mozgalomnak Erdélyben. Az imperium változás nagy lehetőséget teremtett a cionista mozgalom fejlődésének Erdélyben s ez a lehetőség nem maradt kiaknázatlannal.

Az Erdélyben élő Makkabeusok s néhány idősebb cionista a forradalom után megalakítják az „Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséget” Kolozsvárat. Lelkes zsidók százai vonulnak fel 1918 november 20-án kék-fehér zászló alatt az „Uránia” moziban tartott alakuló gyűlés után.

A „Zsidó Nemzeti Szövetség” (Cionista Szervezet) azonban csak keret volt. Ezt a keretet meg kellett töltöni zsidó népi tartalommal. Erre a munkára volt elhivatott a fiatal Weissburg Chajim; zsidó és cionista tudása, a héber nyelv tökéletes bírása, anyagi függetlensége predestináltak erre a cionista munkára. Az Erdélyi Cionista Szervezet mint szervezést lett s megteremtődött minden szerv, amely szükséges ahhoz, hogy egy zsidó kisebbségi élet viruljon ki a volt magyar asszimiláció helyett.

Weissburg Chajim ott állt a „Zsidó Nemzeti Szövetség” bölcsőjénél. Képítte a Nemzeti Szövetséget aktívan működő helyi csoportokkal, felelős vezetőkkel még a legeldugottabb faluban is. Megszervezte és beindította a KKL munkát Erdélyben. A Keren Hajeszod megalakulása után nagy része van az erdélyi K. H. kiépítésében.

Héber óvodát s elemi iskolát akar létre hívni. Megszervez egy kurzust óvónők és tanítók részére, melyen a héber nyelvet ő tanítja. Később életre hívja a „Tarbut” országos héber iskola

egyesületet, melynek célja héber elemi- és középiskolák fenntartása. Kolozsvárt megalakul a Tarbut héber gimnázium s ezt követi Temesvár és a váradai héber gimnázium.

Fáradhatatlan munkával szervezi át az akkor még csak hetilapként megjelenő Uj Keletet. Majdnem egyidőben hozza le Bécsből az Uj Kelet munkatársainak kiszemelt zsidó újságírókat s a kolozsvári héber gimnázium számára szükséges zsidó tanárokat.

Alkotó ereje és munkakészsége nem ismert határokat. Állandóan szervez, agitál, városról-városra jár hirdelve a cionista tant s megszervezve a szükséges zsidó intézményeket.

Megalakítja a „Cur Sálom”-ot. Erdély zsidósága megváltotta azt a földet, ahol ma Cur-Sálom városa van, mert hitt Weissburg Chajimban és az ő próféta, meglátásában.

Az Aviva-Barisszia szervezet megalakításában aktív része van. Végzi a szervezési és nevelési munka minden ágát a Barissziákban. A Barisszia mint ifjúsági szervezet; sorából kerültek ki a későbbi felelős állásokat betöltő cionisták. Barisszianusok alapítják meg Kfár-Szold kibucot.

Megalakítja a „Házamir”-t, a zsidó énekkart és a „Hákinor”-t, a zsidó zenekart. Életre hívja a kolozsvári „Hágibor” zsidó sportegyesületet, melynek nyomán Erdély minden városában zsidó sportegyesületek alakulnak.

Megszervezi a „Palesztina Hivatal”-t, hogy az ifjúsági szervezetek tagjainak alijjaját elősegítse.

Része van abban, hogy a „Joint” megkezdte működését Erdélyben.

Dr. Weissburg Chajim 7 évet adott életéből erre a munkára. Hét évig dolgozott szakadatlanul, fizetést el nem fogadva. Hét év után lelkiismerete parancsát követve alijjazott. Példát mutat arra, hogy nincs cionizmus alijja nélkül.

A jisivban folytatja munkáját a közért. Részt vesz minden jisiv mozgalomban; aktív tagja a Hágánának.

Utmutatója s tanácsadója minden hozzáfordulónak a jisivból és a gáutból. Az ő munkájának köszönhető, hogy Kfár Gideon a nehézségek dacára megmaradt és fejlődött. Megszervez egy palesztinai válogatott futball csapatot és Amerikába viszi turnéra.

Mint palesztinai lakos erdélyi és magyarországi kiküldöttje lesz a KKL-nek és a Keren Hajeszodnak.

A második világháborúban a magyar Hácálá akció élére áll.

Aktív részt vett a HOH országos munkájában s minden megmozdulásban amely kapcsolatban volt az erdélyi zsidósággal.

Dr. Weissburg Chajim élte és cionista munkássága büszke szimbóluma az erdélyi zsidóságnak. Szimbóluma ő az önzetlen zsidó közéleti férfiúnak.

Jó könyvet kizárólag DAAT-tól olvashat. — Választékunk 1000 jó könyvvel bővült. Magyar könyvekért jó árat fizetünk. TEL-AVIV, Rotschild 86.

BUTOR kényelmes részletré T. A., Ehrlanger u. 1. sz., Tácháná Merkázitnál, Atara-kávéházzal szemben. Rekamiék magyar modellek után. Nagy választék luxus-, népi- és lakóbutorokban. OLC SO ARAK

Az első Ulpán Erdélyben

— Dr. WEISSBURG CHAJIM 60-IK SZÜLETÉSNAPI ALKALMÁBÓL —

Irta: KAUFHEIL ERNŐ

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség (Cionista Szervezet) tudta, hogy ha tömegeket akar nevelni, akkor vissza kell adni a zsidó népnek az ősi héber nyelvet. Élt ott egy lelkes fiatal ember, aki nem sokat kért, nem sokat tárgyalt. Elutazott és hozott Kolozsvárra néhány elsorángó héber tanárt és megrendezte 1920 nyarán az első „Ulpán” Erdélyben a Zsidó Nemzeti Szövetség égisze alatt. Ez a fiatal ember dr. Weissburg Chajim volt.

Dr. Weissburg Chajim elgondolása volt, hogy gyűjtse össze egész Erdélyből és Bánátról — mely akkor már Jugoszláviától Romániához jut csatolva — az összes zsidó tanárokat, tanítókat és óvónőket, hogy a héber nyelvből és irodalomból megfelelő kiképzést kapja-

„Ulpánon”, mely 1920 július 1-én fog kezdődni, két hónapig fog tartani és a bentlakásról gondoskodás történt. Örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy részt vegyek ezen héber tanfolyamon, mert így — gondoltam — alkalom adódik a budapesti „Makkabeá”-ban Wachsberger Mózesnél megkezdett héber tanulást folytatni. Várakozásomban nem csalódtam. Kitűnő ellátás, jó szervezés, kitűnő előadás, lelkes vezetés, megkönnyítették a tanulást. A tanárok közül megemlítem: dr. Cvi Ellnert — jelenleg Jeruzsálemben ügyvéd — aki akkor Csernovitzból jött Kolozsvárra, Edelstein Jehu-

ponta ott volt, velünk énekelt és velünk hórászott. Az erdélyi „Ulpán” hallgatói közül megemlítem Buxbaum Benjámin, az orthodox iskola igazgatóját, Zádor Benót és Freu Lajost, a neolog iskola igazgatóját, Löwy Josua fogarasi rabbit, ki ezekben hunyt el Izraelben, Márk József szebeni igazgatót, a kolozsvári Rosenberg nővéreket, Mandula bácsit, Arbermann, Grosz Weiser Saul, Grossmann, Radó nevű tanítókat, Löwy Jolán tanítónőt, aki fiatalon elhunyt, de fia itt él Erecben, Szilágyi Adolf nagyváradi tanárt, akinek saját intézménye volt, Faehndrich

és mint közíró működik. R sorok írja a temesvári Zsidó Liceumban tanította a héber nyelvet és jelenleg a jeruzsálemi HOH Ulpánban tanítja az új olékat.

Néhány lelkes óvónő is résztvett a kolozsvári Ulpánban, akik azután pionirmunkát végeztek Erdélyben. Így Grünblatt Malka Szatmáron, Krausz Etus Kolozsváron, Rosenberg Lea Désen, Hirsch Szerén és Grüné Mátyás Sosanna a Temesvár-józsefvárosi hitközségnél működtek, ez utóbbiak alijjaztak, azóta itt élnek. Hartmann Berta kolozsvári tanítónőről nincs közéleti hitelem.

Dr. Weissburg Chajim rórol is gondoskodott, hogy a héber nyelv mellett a tanfolyam hallgatói elsajátítsák az állam nyelvet, a román és utána érvényes diplomát kapjanak a tanfolyam végzettjei.

A héber nyelv és irodalom mellett cionista szemléletű előadásokat is hallgattunk. Pesten a Makkabeákban Lukács Leonál kezdtem meg, majd Kolozsváron Ferenc Mendel, dr. Fischer József és dr. Weissburg Chajimnál folytattuk az előadások hallgatását. dr. Weissburg lelkesített, buzdított, agitált. A tanfolyam ünnepélyes külsőségek között fejezte be az első Ulpán vizsgáját.

Ezen a vizsgán ráv Glasner kolozsvári főrabbin kívül megjelent Grünfeld hitközségi elnök, a román tanfelügyelő, mint a kormány kiküldöttje és számos zsidó közéleti személyiség. Ez a maroknyi kis csoport volt az erdélyi és bánáti zsidóság héber kultúrájának magvetője és kertésze.

Sok akadályal, kishitőséggel, gúnyal és aknamunkával kellett megküzdeni, de ez a kis csoport vállalta a nehézségekkel teli, göröngyös utat, mert tudta, hogy az az ideál, amelyért küzd, végül is győzelemmel fog végződni. A győzelemért nagy és súlyos árat kellett fizetni, de megértte. Bár tanulnának azok a zsidók a múltból, akik még ma sem látnak tisztán és még mindig idegen oltárokon állóknak, ahelyett, hogy visszaternének a saját ideálhoz, a saját kultúrához és a saját nyelvhez. Sok csalódástól és sok áldozattól kímélnek meg népüket.

Ha valaki egyszer meg fogja írni az erdélyi zsidóság történetét, akkor az erdélyi első Ulpán is úttörővel bekerül a lapokra, hogy hirdessék a héber nyelv feltámadását.

AZ ELSŐ ERDÉLYI ULPÁN RÉSZTVEVŐI 1920-BAN

nak, majd a két hónapi intenzív tanfolyam elvégzése után, ezek legyennek a héber nyelv úttörői Erdélyben. Weissburg Chajim megszervezte a bentlakást és a menzán való étkezést a vidékiek számára és így teljes két hónapot gondatlanul a tanuláshoz lehetett szentelni. Eredeti elgondolása az volt: „Im én kemách, én Tóra”, csak akkor lehet nyugodt fejjel tanulni, ha nincsenek lakás és kereseti gondok. Ez a mai „Ulpánok” alapja is. Teljes ellátás mellett nap palt és éjjelt tanulókkal töltött.

Ferenc Mendel, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség első főtitkárának és Sporn Simonnak aláírásával meghívást kaptam, hogy vegyek részt az első erdélyi

dát, aki Tel Avivban lakik és Löwenkopf Kálmán, a kitűnő író, aki amellet a legmagasabbfokú tanfolyam hallgatója is volt. A tanfolyam hallgatói közül — sajnos — olyan nincsenek már az élők sorában, egy részük viszont itt él és hasznos tevékenységet fejt ki Erecben. Tankönyveink kivétel nélkül Orosz-Lengyelországban lettek nyomtatva és az akkori időnek megfelelően módszeresen haladtak előre fokról-fokra és kitűnő szolgálatot tettek a tanulóknak. A héber órák gyakori vendége volt Kolozsvár tudós főrabbi, az őz Mose Smul-él Glasner z. c. l., akinek a szeméi csillagot az őrmőtől amikor hallotta a feltámadt ősi, élő nyelvet és a szebbnél-szebb héber dalokat. Weissburg Chajim szinte na-

Vilma és Brief Dávid Brassóban működtek, Finiász Paula tanítónő férjhezment Londonba; Liebermann Ben Cion nyelvmesterről nincs közéleti hír. Öhlbaum Etus férjhezment dr. Weissburg Chajimhoz s azóta itt él Izraelben, írásaival gyakran találkoztunk az itteni zsidó sajtóban, Zádor Lenke, a kitűnő pedagógus férjhezment Budapestre, majd alijjazott férjével Marton Edével, a K. K. L. főtisztviselőjével együtt. Taub (Talmon) Abraham a temesvári Zsidó Liceum tanára volt, majd alijjazása után Jeruzsálemben telepedett le, ahol mint tanár működik tovább. Löwenkopf Kálmán, a szatmári héber iskola első igazgatója volt, majd Orsován működött mint rabbi, alijjazása óta mint iskolaigazgató

Kicsi, sovány rendőr

Irta: Kishont Ferenc

— Hahaha... bruhaha... meg kell pukkadni a röhögéstől. Hogy min nevetünk? A rendőrségen, uram, a mi rendőrségünkön... Hahaha... megszakadok... Ez is rendőrség? Hát ide figyeljen, valaki tökmagot köpköd meglettem. Ott áll egy rendőr is, aszongya: „Tilos kérem tökmagot köpködni!” Erre csak rávágja amaz: „Hát mit köpködjek, bécsiszületet?”... Bruhaha, meg kell pukkadni a röhögéstől... szóról-szóra így mondta... De rendőr észnélkül leszállt a következő állomáson... De ez még mind semmi, ezt hallgassa meg nagyságos asszonyom. Lakik nálunk a hazban egy rettentő kövér kofa, tudja ki, az, akinek baromfikereskedése van a szomszédos utcában. Szóval egy szép napon megjelenik nála... hihihihihii, meg tetszik bocsájtani, de még mindig röhögöm kell, ha rá gondolkodom... szóval megjelenik nála egy ilyen kis, sovány rendőr és erősködik, hogy ő „házukatást” tart... Az asszony kérem megfogja a pófát a nyakánál fogva... bruhaha... és legurítja a lepcsőn, hogy majd a nyakát törte ki... Aus! Csuda jót mulattunk... Szóval ez a mi rendőrségünk, zsidó rendőrség... Amig azok elfognak valakit, addig kinő a bűnöző szakála... A kétbalkezesek... huhuhuhuu... hihihihii, de jól adja... Esküszöm, meg kell pukkadni... Már fáj az oldalam... *

Szeretett félcédulás testvéreim!

En is szeretnék mondani valamit, mielőtt megpukkadnánk a röhögéstől. A magam részéről például imádom a rossz rendőrséget és ki nem állhatom a jót. Az én szememben a legnagyobb bók a rendőrség részére az, ha röhögnek rajta. Furcsa, nem?

En még világosan emlékszem arra a kiváó, világhírű rendőrségre, amelyet otthagytam Európában. Azokon az

tán nem nevetünk, mert azok valódi rendőrök voltak, igaz öregem? Jachabibi, ha azok vesénrúgtak valakit, ott nem nőtt fü! De ott volt is rend, kérem szépen, ott nem létezett melléfogás, mint az óramű uram... A szomszédnőnknek például eltűnt a karjáról az aranyórája. Nagyon sikított szegény asszony, mire azonyoromban, sőt, talán még pár perccel előbb, kiszállt az ötkörletli rendőrség és széleskörű nyomozásba kezdtek. Pár óra múlva aztán észrevette a nagyságos asszony, hogy az őra mégis megvan, csak a jobbcuklójára csatolta fel és elcsatolta a rendőrségre, hogy hagyják abba a biztosurak a nyomozást.

— Sajnálom, nagyságos asszony — felelte a rendőrség — el tetszett kézni. Már elfogtuk a tolvajt... *

Kiderült, hogy a szomszédnő háztartási alkalmazottja pár perccel azelőtt már aláírta, hogy ő tulajdonította el törvénytelen úton munkaadójának értéktárgyat Szóval ott ilyen rend volt, ott nem lehetett nagyon ugrálni. Ott azt mondta nekem 1942-ben egy rendőr, amikor leugrottam az állomás előtt a villamosról, hogy asszongya: „Legközelebb már leinternáltatom!” És ebben akkoriban semmi vicces nem volt, mert ott volt, kérem, a rendőrségnek tekintélye... *

Hogy ne beszéljünk a mai állapotokról, arrafelé, amikor a lakosság három százaléka ajtócsengetésben hal meg. Ezzel kapcsolatban hallottam egy szellemes történetet. Néhány gyerek szerzett egy használt haláfejzet, rítette egy seprőnyélre és betakarta lepedővel. Azután odaállították a remekművet Steiner bácsi ajtaja elé pontosan éjjeli 12 órakor és jó erősen dörömböltek az ajtón. Az ajtóban megjelent Steiner bácsi ijedt arca. „Semmi, semmi drágám — fordult aztán hátra látható megkönnyebbüléssel — csak egy kísértet...” *

Szóval ezért szeretem én annyira a tehetségtelen rendőrséget, tetszik érteni? Meleg parólam minden alacsony és sovány izráeli rendőrnek. És imádkozzanak uraim, hogy ezek a rendőrök meg ne nőjenek és meg ne hizzanak, mert addig jó nekünk. Most pedig lehet tovább pukkadozni a röhögéstől... *

Bér Ervin: A sas nem fogdos legyeket

Az irodalom és művészet világából

A sas, mondja egy latin közmondás, nem fogdos legyeket. Mégis előfordul, hogy a kormány olyan pénzügyi intézkedést hoz, hogy apró üzletek után néz.

Nemrég az országba érkezett egy híres angol arany- és ezüst-kereskedő, aki az országban, használnál ki közösen az aranyvilágpiaci árat és a szuverénnek nevezett angol aranyfont-érme között van.

A szuverén, valójában teljesen ismeretlen és értelmetlen okból, jelenleg mintegy tizenöt százalékkal többet fizetnek a világpiacon, mint amennyit a benne lévő arany megér.

Ez a különbség már régen megvan, nem pillanatnyi jelenség és így számítani lehet arra, hogy a jövőben is fenn fog állni.

Voltak ügyes spekulánsok, akik eddig is kihasználják ezt a különbséget és szuverén-érmeiket „hamisították” — azaz ugyanolyan aranyérméket verettek valamelyik pénzverdében és ha vevőiket nem is csapták be, ami az arany súlyát és finomságát illeti, rászédtek őket az érme eredetére vonatkozóan.

(Ezért az ártalmatlan játékokért a nemzetközi aranytőzsdén, amely egyébként sohasem volt a tisztességes, legjobban mintaképe, becseltek frátereknek tartották őket.)

Az angol cég persze nem ajánlott a kormányának ilyen tisztességtelen üzleteket. Ellenkezőleg.

Kinél van az arany?
Mint ismeretes, az országban belüli elég sok szuverén van forgalomban. Egy ideje, amíg a tőzsde árhullámzásai nem tették túlságosan sok embert tönkre és nem mutatták túlságosan világosan az izraeli font rohamos értékesítését, a szuveréneket szabadon adták és vették.

Később azonban bezárták a tőzsdét és bár mindenkinek joga van annyi szuverén tartani otthon, amennyit akar (és amennyit tud), nem szabad többet adni-venni.

(Persze ez a tilalom nem gátol meg mindenkit abban, hogy adjon és vegyen. Az újságok, ha valóban hűen akarják lefesteni az ország gazdasági helyzetét, kénytelenek rendszeresen közölni a szuverén „fekete” árfolyamát. És a fekete tőzsdéről nem is olyan nehéz híreket szerezni.)

Senki sem tudja pontosan, mennyi ilyen aranyérme van az országban, a széfékbe és a matracok alatt. Konzervatív becslések szerint legalább húszmillió dollár értékű, — de még emellett a konzervatív becslés mellett is előfordulhat, hogy a valódi összeg nem közelíti meg a becslés felét sem, vagyis, hogy több, mint kétszerese annak.

Az ország azonban súlyos devizahiányban szenved és az arany a legjobb deviza. Bizonyos szempontból tehát érthető volt a kormány — és nemcsak a kormány — állásfoglalása, amely szerint nem túlságosan logikus az, hogy míg nem tudunk elég élelmiszert, vagy orvosságot vagy hadianyagot vásárolni, mert nincs elegendő devizánk és ebből kifolyólag az egész lakosság szenved, addig egyes polgárok otthon ülnek az aranyukon.

Végrehajthatatlan törvény
Természetesen felmerült az arany beszoállításának kérdése. A kormány nyilvánosan elkötelezte magát a beszoállítás mellett, a Kneszet megfelelő törvényt is hozott, amelynek alapján legalább is össze lehetett volna írni az országban lévő aranyat, de a dolog olyan kivitelezési nehézségekbe ütközött, hogy eddig nem mertek hozzálátni a törvény végrehajtásához.

Aktuális a vélemény, hogy az arany tulajdonosai közül csak nagyon kevesen tennének eléget kötelezettségeiket. De az országban lévő és nem személyes ékszerként használt arany legnagyobb része szuverénekben fekszik és az angol cég véleménye szerint kár kihasználatlanul hagyni ezt a lehetőséget, ha nem is akarják, vagy tudják, egyszersmind végrehajtani az arany összeírását, vagy egyenesen beszoállítását.

A terv arra épül, hogy lehetőséget adnak az embereknek szuverénjeiket bármelyik banknál, nevük, vagy valamilyen más adat kiszolgáltatása nélkül, azonos súlyú és azonos finomságú aranyérmékre becsereálni. Ezeket a érmekeket az izraeli kincstár adná ki az angol cég által előlegként rendelkezésére bocsátott aranyból.

Felmerül a kérdés, miért vállallják az emberek ezt a cserét? Igaz ugyan, hogy az arany súlya és finomsága szempontjából ugyanazt kapják, amit adnak, de elvesztik azt a körülbelül tizenöt százalékos, amennyivel többet fizetnek a szuverén formájáért.

Ellenzolgáltatás — szabad piac
A terv szerint az ellenzolgáltatást az izraeli kincstár által kiadott aranyérmék szabad forgalma jelentené. Bizonyos pénzügyminisztériumi körök ellenzik a tervet minden formájában és a következőket mondják: Egyszerűen felajánlani a lakosságnak, hogy cserélje ki szuverénjeit más érmekekre, értelmetlen, mert minden zsidó — akinek van aranya — tudja, hogy a szuverén többet ér s nem lesz bolond vállalni a veszteséget. Ha pedig ellenzolgáltatásként meg kell engedni az arany szabad forgalmát — ezzel a kormány valójában lemond arról a jogáról, hogy az aranyat összeírhasssa és beszoállítását kérje. Ez a lemondás pedig túlságosan is

magas ár azért a tizenöt százalékos, amelyet meg lehet keresni ezen az üzleten. Végleges döntés egyelőre még nem történt ebben az ügyben, ha pillanatnyilag úgy is néz ki a dolog, mint-ha a kormány hajlana a terv elfogadása felé. De ha a tervet végre is hajtják, nem lehet tudni, mennyit fog jövedelmezni. Nemcsak azért, mert nem tudjuk, mennyi szuverén van az országban, hanem azért sem, mert nem biztos, hogy az arany tulajdonosai még a legjobb feltételek mellett is, hajlandók lesznek matracjaikból és széfékeikből elővenni azt, amit szegények olyan szorgosan gyűjtöttek össze.

De mit nem tesz a sas, ha nagyon éhes?

Uj javaslatok
Miközben a kormány hajlandó ugylátszik még ilyen kétes eredményű üzletekbe is belemenni, csak hogy segítsen a kincstár szűkös helyzetén, a másik oldalon olyan változások vannak ké szűlőben, amelyek legalább első látásra, alaposan csökkenteni fogják a pénzügyminisztérium jövedelmeit.

Mintegy három hónappal ezelőtt bizottságot neveztek ki azzal a feladattal, hogy javadalmakat terjesszen elő a jövedelmi-adó törvényben. A bizottság a napokban fejezte be munkáját és javaslatai rövidesen a pénzügyminiszter — és ha ez utóbbi hozzájárulását adja — a kormány elé kerülnek.

A javaslatok komoly köny nyitést hoznak az adóban. Elsősorban is az adó legelső határán 80 százalékról 50 százalékra akarják csökkenteni, teljesítvén ezzel egy régi követelést. Egyidejűleg meg akarják változtatni és egyszerűbbé akarják tenni az adó kiszámításának rendszerét. Eddig nagyon nehéz volt kiszámítani, kitől mennyi jár, mert az adó százaléka a jövedelem minden háromszáz fontjára vonatkozóan különbözök voltak; a bizottság most egységes százalékokat javasol. Akinek ennyi jövedelme van, attól ennyi százalék jár teljes jövedelme után, akinek annyi, attól valamilyen más százaléka.

Ki fizeti a legtöbbet?
A javaslatok eltörölnék azt a kedvezményt, amelyben eddig a bér munkások részesültek, akiknek nem kellett teljes jövedelmi adót fizetni a drágasági pótlék után. Ehelyett, már az elmúlt évre visszamenőleg is, fel akarják emelni az adómentes jövedelmet évi 325

fonttól 600 fontra. Ez azt jelenti, hogy a bérért és fizetésért dolgozókat alig érné veszteség, mert körülbelül ennyi volt a drágasági pótléknak a része, amely mentes volt az adó fizetése alól, ugyanakkor azonban a többiek is valamilyen kárpótlást kapnának a jövedelmek számszerű összegének emelkedése folytán bekövetkezett nagyobb adókötelezettségükért.

Természetes, hogy mind az adó felső határának csökkentése, mind pedig az adómentes jövedelem felemelése, azzal a közvetlen következménnyel jár, hogy az adó bevételek csökkennek. Ezt a csökkenést pedig az adófizetők számának megnövelésével és a behajtás pontosabb tételével kell kiegyenlíteni.

De nemcsak ezt. Az elmúlt napokban egy sajtóvita nyomán kiderült, hogy a bérért és fizetésért dolgozók nemcsak még mindig túlságosan nagy részét fizetik a befolyt jövedelmi adónak, hanem egyre növekvő részét. Az 1951—52-es költségvetési évben az ilyenek az adóbevételek 48 százalékát szolgáltatták és a becslések szerint az idei, 1952—53-as évben 58 százalékát fogják szolgáltatni.

Dr. Bergmann, aki jelenleg az összes állami bevételek vezérigazgatója és aki azelőtt a jövedelmi adóosztályt vezette és így személyesen felelős ezért az igazságtalan sárgát, ugyanazt írta a Jerusalemben Postban a múlt héten megjelent cikkében, hogy a bérért dolgozók magas adója csak politikai elhatározás kérdése, ezt azonban csak nagyon kevesen hiszik el neki. Ha dr. Bergmann meggondolná a dolgot, valószínűleg ő maga sem vádolná a Ben Gurion-kormányt azzal, hogy már évek óta szándékosan feji a szegényebbeket a gazdagabbak előnyére. A hiba sokkal inkább a jövedelmi adóosztály kritikán aluli munkájában keresendő, amelyet az új adófontóknak még mindig nem sikerült megjavítania.

Az új adójavaslatok, első látásra, úgy látszik, jobbák a régiéknél. De hogy hogyan fognak működni a valóságban, az nem annyira a javaslatoktól függ, mint a jövedelmi adóosztály munkájától. Ha az eredmény csak annyi lesz, hogy akik fizetnek, alig fognak kevesebbet fizetni, mint eddig, akik pedig nem fizettek, azoknak csak kisebb adó elitkolása szárad majd a lelkén, — akkor nagyon keveset értünk el.

Jechiel Kriza kiállítása
A „Binján Hámerkázi” Allenby út 94. alatt levő helyiségében Kriza, ismert tel-avivi festő állít ki. Kriza ezzel a kiállításával is igazolja, hogy mindig új utakat kereső festő. Azok közé a művészek közé tartozik, akik mindig fejlődnek, újabb megleggetésekkel, további kiállításokkal kecsgetnek nézőt és kritikust és akiknek a kiforrottsága és megállapodottsága csak egy kései korban várható. Amivel Kriza ezen a kiállításon meglepi a szemlélőt, az színeli a művészek új pompája és az a belső fény, ami képeiből kiszűrül. A „Kinereti halálszok” című képe például maga a ragyogás. A smaragd zöld, kék és fehér színek szerencsés játéka oly reálisan hat, hogy csaknem hallani a víz csobogását is a halászok csónakja nyomán.

Kriza kompozíciói is mint a erősebbek, koncentratibbabb lennének ezen a kiállításon. Önkénytelenül is arra gondolunk, vajjon mi újat hoz majd a következő kiállításán — mint ahogy a pillanatban a negyvi tájon dolgozik.

A „Négyek kiállítása” a Ceira-Galériában
Négy fiatal művész kiállítása látható a Brenner u. 2. szám alatti Ceira-Galériában. Kettő közülük „mellékfoglalkozásuk” termékeit mutatja be. Mint ahogy fiatal művészeknek valamiből meg is kell élniük, tehát a jobban jövedelmező és a ma divatos iparművészethez foglyamodtak. Grisa Ered és Sosana Heiman szobrászok igen ötletes figurákkal és felakasztható faragványokkal, ha nem is tökéletes művészi alkotnak még, de mindenesetre izlőseben felidőszíthetik az izraeli lakásokat.

Ruth Corfati szép kivitelű és finom rajzu kerámia-tá nyérokkel és egyéb ötletes dísz tárgyakkal veszi ki részét a kiállításon. A Perc Ered — Ered Grisa felesége — tus- és színrajzai igen tehetséges művésznőre válnak, akiről még bizonyára fogunk hallani.

Kibuc kiállítások
A telavivji Mikro-Studióban a kibuc életet megéleventítő, nagyított fényképek láthatók: a „Kibuc Arci” fényképsorozat első nyilvános, kollektív kiállítása. Ez a tény is azt mutatja, hogy a kibuc tagjai napi munkájukat megmaradt energiájukat képességeiket művészi irányban való fejlesztésére használja fel. A kibucok ma már, ha nem is vezetnek az izraeli művészet terén, de buzgón és tehetségesen részt vesznek benne és annak fontos, szerves részét alkotják. Vagy elküldik művészeiket a városba kiállítani, vagy „házi” kiállítást rendeznek a kibucban. De még olyan is van, mint Sár Hágolán kibuc, amely saját ásatásának eredményét múzeumává fejleszti és nyitva tartja azt a látogatók számára. Ilyen esetben a ráftán (tehenész), vagy a traktoros „müörténészek” specializálja magát és munka után rendelkezésre áll.

Ilyen kiállítás nyílt meg a napokban Hazorea kibucban, az őskori ember primitív művészetéről, a paleolitikus korszaktól a bronzkorszakig. A kiállítás egy hónapig lesz nyitva.

Zsidó zenei fesztivál New-Yorkban
Január elején nyílt meg New-Yorkban a kilencedik zsidó fesztivál, amelynek rendezésében az összes zsidó intézmények, hitközségek, könyvtárak, egyesületek és zenebarátok nagy tömeget vesznek részt. A fesztivál koncerteket, magánzeneszerzőket, táncokat, előadásokat és dívatbemutatókat rendeznek.

A „Vasárnap” festői Párizsban
A fény városának egyik művészi érdekessége egy „Salon d'Automne”-ban rendezett kiállítás, amely képet tartalmaz egyetlen témára: a „Vasárnap” megítélő témája körül. A művészt — kortársaink — mind egy nien látják ezt, a keresztény világ számára oly tradícionális pihenő- és ünneppont. A száz kép tehát száz ihletet és ugyanannyi művészi kifejezési formát jelent. A négy tereben főleg stílus csoportok szerint állították ki a képeket.

A kiállításra a legnagyobb francia művészek vesznek részt. Henri Matisse legújabb technikájú képeit küldte be: színes papírdarabokat ragaszt a vászonra, amely ezáltal falragasz-szerű képet eredményez. Jean Lurcat az „Allatok vasárnapja” című képevel, Fougeron a vasárnap ruhába öltözött „Háziaszony”-nyal Verdir az „Alvó tanya”-tá képeivel szerepelnek. Pignat hies képe, a „Csónakok” is ott látható, finom, leheztéri színeivel, Sagovia színes színezésű „Virágok leányka”-ja, Dufy freskójának, — amely a 1937-es kiállításra oly nagy sikert aratott — egy részlete, Chagallnak egy gyermekkori emlékeket felidőszítménye a kakasokkal és az elmaradhatatlan piros ténhénnel, Jules Lefranc hős „Vasárnap-i örökök” tájképe, stb.

Szobor igen kevés látható a kiállításra, a „Vasárnap”, mint ilyen talán nem ihlette meg a szobrászokat nagyobb mértékben. A szokatlan májú kiállításnak — a lapok szerint — óriási sikere van Párizsban.

A művészi könyvkötészet mesterei
A művészi könyvkötészet terén már hosszú idő óta a franciák vezetnek. A könyvkötészet azóta fejlődött meg, vésetté, amióta — jó fényűző — nagy festők és rajzolóknak könyvillusztrációkat is foglalkoznak. A század elején már találkoztunk Pierre Bonnard, Aristide Maillo, stb. által illusztrált művészi kiállítású könyvekkel és ettől az időtől fogva az illusztrált könyvek számával egyenes arányban nő a művészi könyvkötészet ma is. Ezek a könyvkötészek a háború után egyesületbe tömörültek és 1947-ben megrendezték kiállításukat a Francia Nemzeti Könyvtár Mazarin Galériájában és a Nemzeti Könyvtár égisze alatt.

Az ezévi kiállítás az elmúlt héten nyílt meg. A rendkívül változatos és egyéni izlősi kötetek mesterei minden esetben tekintetbe veszik a könyv témáját, az illusztrációk stílusát, irányát és ezeknek az adottságoknak alapján tervezik meg a legmegfelelőbb és legművészebb kötetet. A kiállított kötetek között szerepel Alphonse Daudet könyve, „Tartarin de Tarascon”, Raoul Dufy illusztrációival, amelyhez Paul Bonet könyvkötő-művész, bravurosan, tizenegy különböző kötetet tervezett, tizenegy felfogásban és stílusban, továbbá Buffon természetrajza Picasso illusztrációival, könyvek Jean Lurcat, Lucien Coutand és más művészek illusztrációival.

A kiállítás megnyitására mintegy bevezetőül bemutatották a múlt század elejét romantikus korszak díszes könyvkötészetét.

ULPÁN
AZ ON
otthonában

UJ IVRIT, LEVELEZOTANFOLYAMUNK
segítségével elérheti célját: szabadidejében, könyvnyelvi módszerrel sajátíthatja el az ivrit nyelvet.

• IVRIT KEZDŐKNEK
angol, francia, vagy német fordításban), kezdve az alef-bétől, 1500-as szóincs.

• IVRIT HALADÓKNAK
„Rada” „Második Lépés”-e alapján), azoknak az ezeknek, akik alaptudásukat tökéletesíteni akarják. Kezdő-kurzusunk végzettjei 10% engedményt kapnak.

• IVRIT ERŐS HALADÓKNAK (erőtelési fok) ★ Egyéni módszer ★ ★ Kedvező feltételek ★ ★ Gyors szolgálat ★ ★ Kérje velünk egyéni kiadványait, kérje tantervüket és információt: az U. H. osztálytól

The Hebrew Tutorial Institute of Jerusalem
összekötöttében a THE BRITISH INSTITUTES-szel
Jerusalem, POB 1259.
Rech. Ben Jehuda 2.
Tel Aviv, POB 487.
Rotschild Blvd. 15.
Haifa, POB 1474.
Bank u. 5.

Megjelent:
KACZÉR ILLÉS
mesteri alkotása

Ne félj, szolgálom Jákob
a 19-ik századbeli magyar-zsidó család életének regénye.

Ara: 4.200
ALEXANDER
Könyvkiadó és Lapterjesztő Rt.
Tel-Aviv, rehov Haneviim 11.

Ezúton értesítjük kedves vendégeinket, hogy **JERUZSALEM, MOSAVA GERMANT-I cukrászdánkat ismét megnyitottuk**

Kafé Péter
K 425

Mindenütt kapható
a Brüsszelben megjelenő
brilliansan szerkesztett

VILÁG
szenczáció, legújabb száma
Vásárolja meg. K 433

A fantasztikus szimfónia

Hector Berlioznak, ennek a rapszódikus kedélyű, túlfűtött, csapongó fantáziájú, szinte betegesen nagyratörő zenei lángelmének élete oly élénken foglalkoztatja még ma is az utókorot, hogy nemrégiben még filmet is készítettek belőle. Ez év végén lesz 150 éve, hogy megszületett. Előfutárja volt Lisztnek, Strauss Richárdnak, megalapítója a programzene és a szimfónia új korszakának, megteremtője a modern zene-karnak. A modern zene hívei megvetik a programnak alárendelt zenét, de megfedezkednek róla, hogy tulajdonképpen maga az operaműfaj sem egyéb ennél. Manapság szinte divattá vált: Beethoven mentegétni ama „kisklászért”, hogy Pasztorale-szimfóniájában és zongoraszonátájában költői és festői programot alkalmazzon, ami — szerintük — méltatlan egy klasszikusnak beskatulyázott zeneszerzőhöz... De Mozartnál épp így találunk — példának okáért a „Német táncok”-ban — programra írt zenét, mint ahogyan már Bach is gyakran teljesen képszerűen fejezte ki gondolatait egyes passzióiban, vagy kantátáiban.

Berlioz „Fantasztikus szimfóniája” rendkívüli szerepet játszott élettörténetében s egyik nagy szerelmi regényének köszönheti keletkezését. Bosszút akart vele állítani Henriette Smithson angol énekesnőn, akinek hevesen udvarolt, de aki nem vette komolyan a hevülékeny fiatal francia muzsikust s csak játszott vele. Mikor erre Berlioz rájött, szakított vele, — azaz jobbanmondva, feladta a küzdelmet, — s bosszút forralt szerelme ellen. A szimfóniához írott magyarázó szövegben, mint egy alantas népszerűt állította be, ki szívtelenül, hidegvérrel szemléli, míg őt a bitófa alá hurcolják. Rendkívüli ekeseredésű mutatja, hogy az utolsó tételbe egy bosszorkány táncot írt, melyben még a haláléneke, a „Dies irae” is keserű paródiával szólal meg. A párizsi bemutatón jelen volt Miss Smithson is, — s elérte a célját. Időközben azonban hősünk már másutt talált vigasztalást megtört szívére s egy Camilla Motte nevű bájos fiatal zongoristánál, aki ugyanabban a konzervatóriumban tanított, ahol ő gitárt, szerelmével kárpótolta magát. A „Fantasztikus szimfónia” azonban látszólag mégis megtörte a jeget, mert Miss Smithson még ugyanabban az évben házasságra lépett szerzőjével. A szimfónia alcíme: „Epizód egy művész életéből”, — de kiderült, hogy ez az epizód — egy életre szól.

Hogy rehabilitálja megburcolt kedvét, Berlioz folytatást írt a szimfóniához, „Lélio, vagy visszatérés az életbe” címmel, melyet 1832-ben, két évvel a fenti után, mutattak be. Egyik tételle: „Enek a boldogságról” s a következő: „Visszaemlékezések” — nem a zongoristának, hanem az énekesnőnek szólnak...

A „Fantasztikus szimfónia” vezérmotívuma — ebben is mintaképpül szolgált Wagnernek — a szerző rögeszméjét (idee fixe) képviseli, mely végigvonul mind az öt tételben. Rikán öntötte zeneszerző szerelmi élményét ily nagystílusú drámai formába, mint Berlioz ebben a művében. Schubertnél ez az érzés egy végtelenben elhaló, rezignált sóhajásban nyilvánult meg, Schumannnál sohasem lépi át a lírai költészet határait, s Liszt Ferenc, ez az asszonyfaló, rajongó, örökké lázongó és forrongó kedély egy végtelenül gyönyörű és intim kis zongoradarabban, a „Liebesträume”-

ban, mint egy csokor illatos ibolyát nyújtja át vallomását ismeretlen szerelmesnek. Wagner a „Tristán és Izolda” lefújt színdarabját drámájában fájdalomtól eltelve önti ki szívére. Csajkovszky a patétikus szimfóniában szerencsétlen házasságának történetét rapszódikus mondatokban panaszolja el, Csak talán Chopin az egyetlen a 19. század mesterei között, ki szinte fejedelmi előkelőséggel önti balladákban és nokturnóiban hangokba othathatlan vágyódását, megtört, bánatos, de sorsa ellen dacosan lázadó szívét. Pazarul, nagyúri pompával, de könnyektől átitott sóvárgással.

Berlioz a „Fantasztikus szimfónia”-ban fejezi ki szerelmi szenvedéseit és szenvedélyeit. Kortársaink már sokkalta szemérmesebbek, tartózkodóbbak lettek ezen a téren. Lepelik, takarják, tagadják, hogy érző, szenvedő és szerető istenteremtő nyek, titkolni akarják, hogy ez a megvetett sziv az ő életük tartalmát is képezi. S minden irány új elméletekkel törekszik igazolni fogya tékoosságait, erényt csinálva belőlük. A mi századunk az „új objektivitás” páncélszekrényébe zárta a szívet. A „szív” tehát zenetörténeti emlékké vált immár. Ime, nekem is az elmúlt század zeneirodalmában kellett bizonyognom, míg, mint egy óceánokon imbolygó fáros, halvány sugarai feltűntek előttem a messziségben...

De hogy megmaradjak a riporter szerepénél, be kell számolnom arról a rendkívüli filharmonikus hangversenyéről, melyen Berlioz műve Walter Süskind vezénylete mellett előadásra került Nagytehetségi vendégünk nem merült el ennek misztikumába, nem idézte fel a kísérteties éjszaka vízióit, s nem horzadt el az opiummámorban álmódzó szerelme haláltusájának hatása alatt. De egyes részek, így a báljelenet keringője, kitűnően sikerültek, amint hogy — amennyire már ezt az Ohel Sém kedvezőtlen akusztikája megengedte, — a zenekar is igen jól szót kezdett.

A sajnálatosan konvencionális műsort Mozart „Serenata notturna”-ja, idurban vezette be. Egy ízben a salzburgi ünnepi játékokon is hallottam, szabadterei előadásban, a Residenzhofban, a bécsi filharmonikusoktól. Kissé mesterkélte körítésben tállalták fel: a zeneszerek régiek korgallérban ültek s pultjukat gyertyafény világította meg. De a csillagos égboltozat a csalálatosan tiszta nyári éjszakában tündéri fényrel ragyogott, s a csillagok szférikus zenéje egybeolvadni látszott Mozart tündéri muzsikájával. Talán Süskind is hasonló emlékek hatása alatt állott, mikor most megszólaltatta ezt a szerenadót. A muzsikusok ugyan nemigen voltak mindig együtt, de szinte átszellemülve adták át magukat a menüet és rondó játékosan hullámzó dallamainak.

A hangverseny szólistája Rivka Burstein-Arber, érdemeiben megőszült jeles zongoristánk Grieg a-moll versenyt adta elő. Előadásából nem hiányzott ama nagyvonalúság, mely a régi orosz iskola mestereit, kikől ő is tanulni látszott, jellemzi. Ezenfelül azonban nélkülöztük Grieg nemesen érzelmes líráját s romantikus elepedését játékaiban.

Pataki László

A régi közgazdasági felfogás szerint az állam által kibocsátott bankjegyek összegének bizonyos arányban kell állania a fedezetül szolgáló aranyminnyiséggel, amely ott hever a jegykibocsátó bank pincéjében. Ez a felfogás már régen elavult. A mai korban, amikor az állam részestárs a polgárok és a vállalatok keresetének, hogy eleget tessen a fegyverkezéssel és a szociális reformokkal járó nagy kiadásoknak, nem lehet többé a 19-ik században és a 20-ik század elején érvényben volt gazdasági törvényeket alkalmazni. — Még a mérhetetlenül gazdag északamerikai Egyesült Államoknak is 267 milliárd dollár nemzeti adóssága van és 1953 folyamán 69 milliárd dollár kell majd kifizetnie ennek az adósságnak a törlesztésére. Minthogy azonban képtelen ilyen óriási összeget előteremteni, arra gondol, hogy újraértékelje a birtokában levő aranyat és az így előálló érték-különbségből nyert 35 milliárd dollárral fogja az esedékes törlesztési részletet fedezni.

A legtöbb állam azonban ma már nem az aranykészletére alapítja a bankjegyforgalmát, hanem telelőképességére és exportjára. Amennyiben valamelyik állam készárak, félgymárkák, vagy nyersanyagok kivitelével aktívává tudja tenni kereskedelmi mérlegét és ki tudja egyensúlyozni a költségvetését is, úgy ezáltal biztosítottá saját valutája szilárdságát is.

A mi valutánk az állam kikiáltása előtt (a palesztinai font) a fontsterling-blokkhoz tartozott. Az export és import között mutatkozó deficitet acionista alapokból fedeztük, valamint abból, hogy az új bevándorlók Palesztinába utáltak át a tőkésükkel. Az importokat sohasem fizették export-termékekkel. Csakugyan abban az időben a legtöbb mezőgazdasági termék (a búza kivételével) az ország belsejéből jött, vagy Transzjordániából, amelyek ugyanaz a valutája volt, mint nekünk. A függetlenségi háború kitörése óta előállott új helyzet arra kényszerít bennünket, hogy nemcsak búzát importáljunk nagyobb mennyiségben, hanem zöldségféléket, tojást és más élelmiszereket is.

Emiatt úgy alakultak a dolgok, hogy az elmúlt öt év folyamán a nagy töke-

behozattal — (a szabad országban élő zsidók által nyújtott körülbelül 400 millió dollár összegű segítség, a 135 millió dolláros amerikai költsón, az eddig 150 millió dollár körül mozgó függetlenségi kölcsön, az amerikai állam által az utóbbi két év alatt folyósított 140 millió dollár segély formájában) — nem használták fel kizárólag a termelés fokozására, vagy beruházásokra, hanem ezeket az összegeket és más tőkéket is, amelyek külföldi befektetések formájában jöttek az országba, nagyrészt elfogyasztottuk. Elég, ha csak a búzáért, mindenféle élelmiszerért és takarmányért kiadott összegeket említjük meg, amelyek, hogy figyelembevéve, hogy a külföldről behozott üzemanyag jórészt sem fordítjuk kizárólag az ipar, vagy a közlekedés céljaira.

Izraelnek egyetlen tényleges vagyona van, amelyet biztosítékul adhat a valutája számára, — a föld, a magánszemélyek vagyona és a zsidó néphe vetett bizalom. A szkeptikusok persze, ezeknek a tényezőknek egyikét sem fogják elegendőnek tartani nemzeti valutánk garantálására. De elég, ha megemlítjük a weimari német köztársaság példáját, ahol az első világháború után bevezették az úgynevezett Rentenmark-ot, amelynek egészen az utolsó időkig nem volt aranyfedezete. Természetesen nem lehet tagadni, hogy a német nép nem elégedett meg csak ezzel a stabilizálással, hanem dolgozott és olyan sokat termelt, hogy exportálni tudott és ezzel aktívává tette külkereskedelmi mérlegét.

Emlékezzetek, hogy Izrael államának megalakulása után jödeig továbbra is az Angliában székelő pénzügyi bizottság által kibocsátott bankjegyek maradtak forgalomban. Ezek a bankjegyek megfelelő fontsterlingfedezettel rendelkeztek, amelyet Angliában tartottak. Mindaddig, amíg ezeknek a bankjegyeknek a mennyiségét nem lehetett fokozni, mert nem a zsidó állam birtokában voltak, hanem az angolai bizottság kezében, nem vetődött fel az izraeli font fedezetének a problémája. Néhány hónappal 1948 május 15-ike után a palesztinai bankjegyeket kicserélték az Anglo-Palestine Bank által kibocsátott bankjegyekkel, a kormány és a pénzügyet között létrejött egyezmény alapján. Ettől a pillanattól fogva megszűnt az említett akadály és az állam hozzájárult a bankjegyforgalom fokozatos növeléséhez. Ezt a bankjegyszaporulatot egyre csökkenő arányban azok a fontsterlingek garantálták, amelyeket a beváltott palesztinai fontok ellenében kaptunk az Angliában székelő pénzügyi bi-

zottságtól. Másfelől azonban a lakosságnak a tömegeljárá révén bekövetkezett állandó növekedése a fizetési eszközök mennyiségének fokozását követelte. Az államnak egyre több készpénzre volt szüksége az új olék foglalkoztatása érdekében megindított munkálatok finanszírozásához és ez a kényszerűség tette szükségessé a kibocsátott bankjegyek valamilyen fedezetének megeremtését.

Az egyedül lehetőségnek a kormány azt találta, hogy az állam vagyonával garantált értékpapirokat és rövidlejáratú kincstári bonokat bocsásson ki. Az állami vagyon alapján kiadott értékpapirok emlékeztetnek a németországi Rentenmark-művelethez. Ezeknek az értékpapiroknak a névértéke elérte a 77 millió fontot és ez az összeg változatlan maradt azóta, amikor a kormány elhatározta, hogy nem szaporítja többé a bankjegy forgalmat. Ezek az állam vagyonával fedezett értékpapirok a jegykibocsátó intézetnél vannak letétben és nincsenek forgalomban. Ezeket egyidejűleg a kormány kincstári bonokat adott ki, amelyeknek összege 69 millió font körül stabilizálódott. Elméleti szempontból tehát a jegykibocsátó intézetnek módjában van összesen 146 millió font összegű bankjegyet kibocsátani. De a gyakorlatban a bankjegyforgalom csak a 120 millió fontot érte el. Ez azt jelenti, hogy a kincstári bonokat, amelyek az állam vagyonával garantált értékpapirokkal együtt képezik a bankjegy fedezetét, csak 44 millió font keretét használták ki. A fennálló keret és a tényleges kihasználás között mutatkozó 25 milliós különbséget az állam időről-időre a bankoktól veszi kölcsön a szükségletnek megfelelően.

Következésképpen tehát a közönségnek az a hitet, hogy a bankjegyforgalom növekedése az infláció jele, hamis, amíg vigyáznak a kincstári bonok és a kibocsátott bankjegyek közötti arány betartására. Különben is, az utolsó 7-8 hónapban nem szaporították a fizetési eszközöket és emiatt vagyunk olyan fojtogató pénzügyi helyzetben. Annak ellenére, hogy ez alatt az idő alatt is növekedett a lakosság száma és új értékek jöttek létre, nem kerültek forgalomba új fizetési eszközök és ez vezet ahhoz a jelenséghez, amelyet defláció néven ismerünk. Amennyiben nem fogunk többet exportálni, mint tavaly, és nem teremtünk új értékeket az országban, a készpénzhiány és a hitelszerzés nehézségei minden téren fokozni fogják a fojtogató töbehiányt. A megoldás tehát nem az, hogy további bankjegyeket nyomjanak, hanem

több munka, jobb termelékenység, fokozott export és általában a nemzeti vagyon növelése. Pénzügyi helyzetünknek egyik legnagyobb zavaró tényezője az, hogy nem dolgozunk eleget, a munkás termelékenysége a közepesen alul, másfelől pedig az ipar csak 40 vagy 50 százalékgig használja ki a modern, vagy félmóderen berendezését.

Ahhoz, hogy ország minimális szükségleteit fedezzük, évente körülbelül 350 millió dollárnak kell rendelkezésünkre állania. Ha ezt az összeget nem sikerül export, kölcsön, gyűjtőalapok, amerikai kormánysegély és a német kártérítések útján biztosítanunk, kénytelenek leszünk vagy a belföldi fogyasztásunkat még tovább csökkenteni, vagy pedig a nyersanyagok behozatalt megszorítani. — Az első esetben még kevesebbet fogunk enni, míg a második esetben fokozni fogjuk a munkanélküliek számát. Ezért a kormány arra törekszik, hogy csak a feltétlenül szükséges árukat vagy még a szükséges minimummal kevesebbet is, importálja.

Bizonyos gazdasági szakemberek az országban azt az elméletet hirdetik, hogy a devizaelenőrzés megszüntetése fellendülést fog maga után vonni. Ezt az elméletet azonban kormánykörökben nem fogadják el, mert fennáll a veszély, hogy a teljes gazdasági szabadság rendszerhez való visszatérés a fényűzési cikkek nagy aránya behozatalához fog vezetni és akkor nem lesz dollárunk búza, benzín és nyersanyagok behozatalára. A magyarázat egyszerű. A luxustárgy importőre többet és könnyebben tud keresni, mintha búzát, vagy baromfielédelt hozna be. — Egészen biztos, hogy a minden megszorítás nélküli szabad behozatal esetén katasztrófális eredményekhez jutnánk, amelyek még magát az állam létét is veszélybe dönthetik.

Az árubehozatal szabaddá tételét a devizaelenőrzés megszüntetése által csak akkor lehet majd megvalósítani, ha elegendő mennyiségű devizánk lesz, amely megkönnyítse a tőzsdei tevékenység szabályozását. — Ezidőszent a devizával rendelkező magánszemélyek a rendelkezésükre álló idegen valutát illegális módon, külföldön használják fel az állam tula donképpen kifosztásával és ezáltal igen nagy mértékben segítik elő nemzeti valutánk tönkrétéletét.

Még messze vagyunk az annyira áhitott gazdasági stabilitástól. Gazdasági nehézségeink folytatódni fognak mindaddig, amíg a termelők nem éri el azt, hogy kielégítse belföldi szükségleteinket, másfelől pedig, amíg nem fogunk annyit termelni, hogy áru kivételünk fokozatosan megközelítse külkereskedelmi mérlegünk kiegyensúlyozását.

Írta: MICHEL LANDAU

SHAVIT KAVÉJAI SHAVIT-TAL KEVERJE.

GANZFRIED PAPLANK TAKING GEORGE 30 PELYHET VESZEK

Eladók 2 szobás lakások Rámát Hásaronban, 3850 fontért, egy rész jelzáloghitel. — 15 pernyi autóbusszutazás Tel Avivtól. — Azonnal beköltözhettek. — Saját föld. S. SIBOLET, TEL-AVIV, Allenby 95., tel.: 62098, d. e. 10-1-ig. K454

"SHEFA" MATANOT PEER JISZRAEL "שפעי" TRADE WITH ISRAEL INC. 114 Delancey st. New-York 2, N. Y. Tel. S. P. 7-5390. Cégünk (az amerikai „Ceiré Agudát Jiszraél” tagjainak szövetkezete), scrip-jével kapható: mindenféle pészáchi, a legszigorubb előírásoknak megfelelően kóser élelmiszer, a „SHEFA” utalványnyal rendelkező kívánsága szerint, továbbá standard esomagok Izraeli raktáraink: Tel-Aviv: Jaffa út 9. • Jeruzsálem: Senkár, Haszolél u. 4. szám. Haifa: Arosasz, Haacmaut (Kingsway) 31. Ha kellemesen akarja tölteni a pászka ünnepét, vágja ki a hirdetést, küldje el azonnal légipostán amerikai és kanadai rokonainak és barátainak. Cégünk ottani megbízottai gondoskodni fognak róla, hogy „SHEFA” scrip-et, vagy élelmiszercsomagot kapjon pészáchra.

APR... AD... VARRÓG (központ) vitás, kim... let. Haris... gépek és a... Bét Lecher... nál. Keltetőgép... teses, olos... Magyar (Vig), He... Varrógép... elad: Ing... Jaffa, Bus... 81024. Keltetőgép... szárazhő-... fűtéssel, m... garanciával... Bergernél... toknál. Eladó ha... Berkovits... 1. szám. Luxus-bú... 97., II. b... lakás. (1... Vennék... Jeruzsálem... tár, Egge... vetz utcá... Magyar... veszek. Sheinkin... Pelyhet... árban v... paplan-... vállalok... Tel Aviv... Galanter... Jaffán... a kiadó... Szemfel... is úzer... Oktatás... azelőtt... tatója. 8. sz. (1... ALLA... Közép... vezetőn... ra, egy... jellegre... Ozeré... napra, Gan, II. em... Braun... szalon... dül, önt... lányok... goff 85... Eisner... ruzsálé... felvessz... kásnók... Libahí... ertő fe... stünk a... re a k... Direkt... szabás... fekt. Engliás... Allenb... Fodrá... keresi... leg fé... Aviv, 7. sz... Pro... Tel-A... Csopo... Wode... Tán... Guthr... utca... No... sz... vo... T... 4... UJ... Vog... Alle... Mag...

APRÓHIRDETÉSEK

ADAS- VETEL

VARRÓGÉP MERKÁZ (központi) vétel, eladás, javítás, kimondottan szaküzlet. Harisnya-szemfelszedőgépek és alkatrészek. T. A., Bét Lechem 8., Becáel suk-nál. A2

Keltetőgép (250-es) neftfűtéses, olcsón eladó. Cím: Magyar Kölesönkönyvtár (Vig), Herzlia. A434

Varrógépet, „Singer-t” vesz. elad: Ing. Hirschensohn, Jaffa, Bustrus 12. Telefon: 81024. A5

Keltetőgépek, melegvíz- és szárazhő-rendszerűek, neftfűtésűek, minden nagyságban garanciával, legolcsóbban: Bergernál, Jehudia, Bialisz-toknál. A396

Eladó harisnya-kézikötőgép. Berkovits, Jaffa, 16-os utca 1. szám. A478

Luxus-bútor eladó. Allenby 97., II. bejárat, III. em., 13. lakás. (1-4, 7.30-9.) A475

Vennék külföldi jó rádiót. Jeruzsálemi kölesönkönyvtár, Eggeddel szemben, Javetz utcában. A 480

Magyar gramofonlemezeket veszek. Vogel, Tel Aviv, Sheinkin 35. A458

Pelyhet, tollat, legmagasabb árban veszek, tolltisztítást, paplant- és párnakészítést vállalok. — Weingarten D., Tel Aviv, Rotschild 60. A451

Galanteria- és textilüzlet Jaffán eladó. „449” jellegére a kiadóba. A449

Szemfelszedőgépek. Speciális üzem. Vétel — eladás. Oktatás nyújt N. Klopfer, azelőtt a Vitos cég szakoktatója, Tel-Aviv, Reiness u. 8. sz. (10-2.) A483

ALLAS- FOGLALKOZAS

Középkorú, vallásos házvezetőnőt keres napi 8 órára, egyedülálló férfi. „442” jellegére a kiadóba. A442

Ozeret keresünk egész napra, bentlívással. Ramat Gan, Hachasmonaim-u. 5., II. em., d. e. 9-11-ig.

Braun Magda és tsa divatszalon keres csakis elsőrendű, önálló és tanuló varró-lányokat. Tel Aviv, Dizen-goff 85. A465

Eisner nőruha szalon Jeruzsálem, rehov Strauss 6. felvez elsőosztályú munkásokat. A479

Libahizlaláshoz, tőméshez érto férfit, vagy nőt keresünk azonnalra. „448” jellegére a kiadóba. A448

Direktrist keresünk, aki szabásban és letűzésben per-fekt. Nyelvtudás szükséges. Engländer Nővérek, T.A., Allenby 66. Tel.: 66946. A 467

Fodrásznőt, jó munkae-rot keresünk. Jó fizetés. Eset-ileg félnapra. Wechsler, Tel Aviv, Alon. A482

OKTATÁS

Prof. LEON tánciskolája. Tel-Aviv, Sheinkin utca 17. Csoportos és egyéni tanítás. Modern táncok. A95

Táncolni tanulni? Hans Guthnál, T. A., Ben Jehuda utca 64. A9

Női- és gyermekruha-szabászatot, modellirozást, legújabb divatu vonalvezetést tanuljon ZISZOVCSONAL, Tel-Aviv, Lessing 14. Gordon mellett. 4-es autóbuzs. K8724

UJ KURZUS kezdődik a Vogel-tánciskolában, T. A., Allenby 116. sz. - Tel. 6040. Magánórák. - Oktatás ma-tyarul is. A22

KULONFELE

Menyasszonyi ruha és fátöl — párizsi modellek — köl-csönzése és készítése hozott anyagból. Leszállított árak. Salon „Adin”, T. A., Nachlat Benjamin 3. A302

Speciális nikkelezés, kromozás, ezüstözés, aranyozás. CHROMEX, Tel-Aviv, Israel Nagara u. 11., Allenby mozi közelében. A7

Minden kereskedő, iparos növeli forgalmát „Kliring” által.

Függönyök házi mosását, spannolását, le- és felsze-rezését, új függönyök készit-ését — felszerelés — val-lalom bárhol. Herzl kárpi-tos, Bné-Brák, rech. Jeho-sua, Bét Reisz. A433

Keltetőgépek automata for-gatóval, csibemelegítőket minden nagyságban. Gutt-mann-Robitsch, Tel Aviv, Erlanger u. 2. Albus jég-szekerényüzem. — Tachana Merkazitnál. Szakszerű ja-vítás. A16

Dunnájából pehelypaplant készítek, vattapaplantat ju-tányosan átalakítom. Tollat veszek. Weismann, T. A., Dizengoff u. 118. A23

Minden szombaton ösztáne 6.30-tól, Vogel tánciskolában. Részvételi díj 70 piaster. Hölgyeknek díjtalan. A477

Függönyvarrás szakszerűen, olcsón, hozott anyagból is. Natanja, Hasuk 3. Konfek-cióüzlet. A441

Inggallérozást, fehérenmí-javitást vállalok. — Givat-Rámbám, Sikun Hisztadrut, blokk 15/13. A440

Női- és férfinarág, közim-meren a legjobb, Preissler, Tel Aviv, Ben Jehuda 20.

Kárpitozást, függönyözést, pehely és vattapaplant ol-csón, gyorsan készítek. Lev-lap hívásra házhoz megyek. Grün kárpitos, Givat-Allija, 174-es utca 7. sz. A453

HASKÓ MERNÖK CIANÓZ és féregirtást vállal olcsón, garanciával. Tel Aviv, Ha-melech Koresch 16. A452

Express tisztítás (ruha) 48 óra alatt, elsőosztályú mun-ka. „Ofér” vegytisztító, Tel-Aviv, Ben Jehuda 25. A484

Sabbat-óra automata eliótő, felszerelve 6 fonttól. Ügynö-köket keresünk az egész or-szágbán. Tel Aviv, Reiness 8 sz. 10-12-ig. A481

Levelezés-házasság

Intelligens, 51 éves özvegy-asszony, berendezett lakás-sal, férjhezmenne. „474” jel-igére a kiadóba. A474

27 éves, egyedülálló férfi. 180 magas, lakása és jó egzisztenciája van — feles-gül venne hozzáillő, szolid, csinos nőt, 24-ig. „Némileg vallásos” jellegére a kiadóba.

59 éves, vidéki özvegy, ön-álló kereskedő, magához-illő, szimpatikus úrral meg-ismerkedne házasság céljá-ból. „2-69” jeligen, Uj Kelet, Haifa, Shapira 13. A473

Jó egzisztenciával és szép, berendezett lakással rendel-kező, 39 éves, jómegjelené-sű, komoly férfi, kereskedő, 180 magas, megismerkedne 28-32 éves, szép és intelli-gensnek mondott, modern, vallásos, jószituált hölgy-gyel házasság céljából. Cím: „Nova”, Haifa, Herzl 65., No. 101 részére. A468

Könyvek-könyvtárak

Jó könyvet szeret olvasni? HADASH! - Manheim szó-tárak? HADASH! - Eladó könyve van? HADASH! - A legjobb kölesönkönyvtár HADASH! T.A., Hajarkon 59. Allenbytől hatodik ház.

JÓ ES UJ KÖNYVEKET olvashat Jámbor Eliseva kölesönkönyvtáról, T. A., Allenby 84. udvarban. Köny-veket a legmagasabb áron vásárolunk. A 1

LAKÁS - BÉRLET

Alkalmi áron eladó két-szobás, összkomfortos lakás Cur-Salomban. Érdeklődni: Fülöp, Tibériás, POB. 166. A439

Lakást, üzlethelyiséget akar? Forduljon: Ringel Sándor közismert közvetítő irodájához, Tel Aviv, Nach-lat Benjamin 39. A6

Lakást, bájít-mesutafot, üz-lelet, raktárt gyorsan, szlo-gorú diszkrécióval közvetít: „Express”, T. A., Merkáz Báálé Meláchá 5., első eme-let. Pélfogadás: d. e. 10-1, d. u. 4-7-ig. Telefon: 66760.

Lakását bérbeadja, eladja gyorsan és kedvezően Münz Elenberg és Tsa útján. Tel Aviv, Javne u. 34. Telefon: 62514. A 4

Lakást, bájít-mesutafot, üz-lelet gyorsan, biztos ered-ménnyel közvetít: — E. Herzfeld, Tel Aviv, Tschernichovsky (Becalel) u. 6. I. em. 11-1, 4-6-ig. A15

Keresek bérbé Tel Avivban szerény üres, vagy bútoro-zott kétszobás lakást, lehe-tőleg különálló mellékhelyi-ségekkel. Részletes feltéte-lek „456” jellegére a kiadóba. A456

Lakást bérelni és venni, bérbeadni és eladni teljes bizalommal csak Alexander G. közvetítőiroda útján. Tel-Aviv, Alija u. 1/II. 3. szoba. A454

Szoba-konyhás lakást kere-sek Petach Tikva, Ramat-Gan környékén. Lehet si-kun is. „Sikunjogosult” jel-igére a kiadóba. A44E

BESZERZÉS

Régi ingek szakszerű ujjá-gallérozása, férfing, pizza-ma és női sportbuzok mé-ret után Zimroni Továnl, Tel-Aviv, Jozsef Hánási 3. K254

Haifai apróhirdetéseik

Detekтивregénytől a legmo-dernebb irodalomig megta-lál mindent SAMUEL kö-l-csönkönyvtárban. - Köny-veket veszek. Haifa, Herz-lia 7. udvarban. A19

Veszek magyar könyvet könyvtárt. — Modern Ma-gyar Kölesönkönyvtár, Hai-fa, Herzl 61. Signon. A 3

Most festesse lakását-búto-rát, szépen, olcsón, részletre is, az ország bármely részé-ben. Rosenfeld György, Haifa, Herzl u. 64. (Kochavi illatszertárban.) A291

Jegyezze meg a jól a címet: László az olvasó lakásán cseréli a könyvet. Haifa, Allenby 79. (udvarban)

Kemencepítész-specialista, mindennemű új munkát és javítást felelősséggel vállal. Malek, Tira 596. A431

Betársulnék közreműködés-sel bármely nagykereske-désbe nyolcezerrel. „Gyakor-lott” jellegére haifai kiadóba. A461

Szép szőnyeget készítek, ócska ruhából. Métere 2 font. Decker, Haifa, Soko-lov 14. A460

Vasaló, megbízható jó mun-kás (mosodában) vegytisz-títóban állandó munkát ke-res. „2-60” jeligen, Uj Kelet, Haifa, Shapira 13. A470

Jó zongorát keresek megvé-telre. Kreitler, Haifa, Mer-káz Hakarmel, Wedgewood 3. Tel.: 3017. A469

Lakrészt a West-Carmelen — 3 szobás, összkomfortos lakás felerésze — olcsón átadó. Megtekinthető: Hai-fa, Hatamar 23. A491

Háromajtós európai szek-erény eladó. (Haifa) Mifrác, Sükun Ironi, Váv 42. A490

Magyarul és németül be-szélő fiatal turistánő Ang-liából, akinek ott háza és konfekcióáruháza van, megismerkedne házasság céljából szimpatikus, jel-lemes fiatalemberrel.

ICHUD HALEVAVOT házasságközvetítő iroda, vezető: ALIZA.

Tel-Aviv, Petách-Tikva út 38. sz., Tachana Merkazit-nál, Bét Hadarral szemben D. e. 12-2, d. u. 6-9-ig.

Vill. szőreltavolítás véglegesen garanciával 20 éves gyak. H. HEILBRUN, Ashoeva köz 12 T.-A., Allenby 9 mögött.

Figyelem! Figyelem! Február 25-én és 26-án új háromhónapos varró-és szabázkurzus indul. Tanuljon szabást-varrást a közismert

LEONORE iskolában, Tel-Aviv, Slo-mo Hamelech 72.

Ugyanakkor egyéni sza-bász- és modellirozó kur-zus kezdődik varró-és szabásznőknek, mérték-re és konfekcióra, új párizsi módszer szerint. Beiratkozások naponta: este 8-ig. - Autóbuzsok: 5, 6, 13, 22, 62, 61, 10-áief

MIRIAM KÖZMETIKA T. A., Hájarkon 44. szám Megérkeztek a legújabb amerikai készítmények: ránceltalanító-, gyógyító- és szépítőszerek.

PERZSASZÖNYEG-SZÖVŐDE szakszerűen javít minden-mű szőnyeget. - Kap-hatók: előfeszített zsáksző-nyegeket, kézimunkafona-lak, perzsaszőnyeg-és svedkötés minták. LASZT, T. A., Sheinkin 14

Mindenfajta vaságyat ADLER TESTVÉREK-nél vásároljon: TEL-AVIV, Néchtat Benjamin 122. Rendeléseket, javításokat vállalunk. K131

Európai kombinált szekrények kaphatók. BUTOR vétel, eladás. FRIEDMANN, T.-A., King George 69.

KERESSEK Himmel Ernöt keresi Lan-tosné, saját érdekében adja le címet: Weingarten hir-detőiroda, T. A., Hillel Ha-zakén 8. Bejárat Allenby 54. Atara mellett.

Keresem Jakab Kláríkat Krasznáról — állítólag övö-nő — aki tud róla, értesitse: Izraelné, Jeruzsálem Meto-dela 6. A428

Dr. Soproni Weisz Jenő Bu-dapestről, déli órákban ke-resse Haifa, telefon 2050 alatt Steinernét. A472

TÁRS 4000 font tőke elhelyeke-dést keres. Részletes aján-latok: „Teljes biztonság” jel-igére a kiadóba. A476

Jaffa főúton, forgalmas he-lyen fekvő edényüzlet tőkés-társat, vagy egyéb kombi-nációt keres. „Becsületes” jellegére a kiadóba. A445

Jaffán, központi helyen levő szabóműhelyemben konfek-ciós részére helyet adnék, társulási lehetőséggel. Cím: Pirszun Weingarten, Tel-Aviv, Hillel Házakén 8. (Atara kávéház mögött, Al-lenby 54.) 10-12 között.

PAPIRÁRUK-IRÓSZEREK

írvit mese és ajándékkönyvek nagy választékban

FISCHER SÁNDOR-nál JERUZSÁLEM, RCH. STRAUSS 3. (Jaffa-út mellett). Kibővített kölesönkönyvtárunkban havi előfizetés — 800 K456

PÉNZT folyósít ékszerre és minden értékre Lombard Tiferet T.-A., Rotschild 34. Tiferet-ház. Vezető: RAJNA DAVID, ékszerész, a bpesti állami zálogházak v. becsúse (8-5-ig). Tel. 4976

„CHUG KADIMA” a Klálcionista Párt magyarnyelvű köre PETACH-TIKVA

febr. 21-én, szombat este 8 óraker Petách-Tikván az Ulam Gil-ben táncal egybekötött nagy műsoros

purimi mulatságot rendez

Fellép: KÁLMAN ALADAR a bpesti operettszínház volt neves komikusa. ELSŐRENDÜ ZENEKAR — POLGARI ÁRAK — KONFETTI.

Jegyek: Glöck, Pinsker 33 és a Magyar Drogériában Chovevé Cion 17. K464

Konyha- és háztartási cikkek praktikus ajándéktárgyak nagy választékban, mér-sékelt áron, ismét beszerezhetők.

LESSINGER S. T.-A., Montefiore u. 25. Allenby sarok. Tel. 66082

BUTORSZÖVÉT függönykelme NAGY VÁLASZTÉKBAN SPITZER, TEL-AVIV, Merkáz Miszhári 15

A Szochnut klitaosztálya. Nevelésügyi minisztérium nyelvterjesztő osztálya. Tanuljon héberül

a telavivi ulpánon (hatodik kurzus). 1953. márciusában délelőtti és esti kurzusok indul-nak kezdők és haladók számára. Mít nyújt az ulpán? Intenzív tanulást — izraeli légkört — kulturális miliöt — segítséget a klitában. Felvilágosítás és beiratkozás: Tel Aviv, Alija utca 49. (II. sz. pavillon) hétfőn és szerdán 9-13 óra között, vasárnap d. u. 3-6 óra között. K437

Jeruzsálemi mozik műsora EDISON: V. HENRIK — Shakespeare. STUDIO: A SZERELEM HANGJAI

„CENTRAL” L O M B A R D. T. A., Allenby 87., I. 6. ékszerre és minden értékre. 1/2-0-1/2-ig, 1/2-5-6-ig.

Önálló fodrásznőt fél-, vagy egész napra, azonnalra keresünk. SALON ILANA, Bné Brák rehov Jerusálajim 17. sz.

„Mult és Jövö” Dr. PATAI JOZSEF örökbecsű, képes, havon-ként megjelenő folyóirata mindenütt kapható. ARA 200 PRUTA.

Akar boidog lenni? Meg akarja találni a meg-felelő házastársát? Forduljon bizalommal a közismert

„INTIM” irodához Magyar vezetés alatt T. A., Rech. Basi 42, II. e. (King George 34k mellék-utcaja). — 1-3, 61/2-9-ig.

Aranyművesek! Krec-feldolgozás-, finomi-tás- és olvasztásért forduljanak bizalommal

„Scheid Israel”-hez JAFFA, 10-es utca 11. sz. (Autóbuzs: 10, 3 és 41.) K458

Női kalapok finom kivitelben, turbánok, menyasszonyi fátylak, — eredeti modellek. BRÁV JOLI T. A., HAYARKON 88, Gat-Rimon szállóval szemben. K466

Amerikai használt ruhák olcsó kiárusítása, már csak néhány napig. BET COIROT, JAFFA, 269-es utca 17. sz. K450

Eladó korlátozott számú banáncsemete Lanczet, Herzlia, vagy telefon: Tel Aviv 5023. K448

DROR Ltd., Tel Aviv, Wolffsohn 22. K 423

DROR Ltd., Tel Aviv, Wolffsohn 22. K 423

DROR Ltd., Tel Aviv, Wolffsohn 22. K 423

-HIREK-

5713 Adár 5., péntek
1953 február 20.
Gyertyagyújtás ideje: 5.40
5713 Adár 6., szombat
1953 február 21.
Heti szakasz: Trumá.
Szombat kimenetele: 601.

**Előfizetési díj belföldre,
egy hónapra IL 2.100**
Fiókok:
Haifa, Shapira 13., tel. 3453.
POB 4094.

**Jeruzsálem, Javetz-utca 2.,
(Eggeddel szemben.)**
Tel-avivi megbízottunk:
Eosenberg Avrahám,
Rch. Hanegov 11.
Vidéki orsz. főmegbízott:
Alexander könyvkiadó- és
lapterjesztővállalat, T. A.
Reehov Hanevim 11.

Országos értekezletet tartanak a sztrájkra készülő tejtermelők. A tehéntenyésztők országos szervezete tegnap elhatározta, hogy a jövő héten országos értekezletet tart Tel-Avivban, amelyen dönteni fognak a már régebben tervbevetett sztrájk végrehajtásáról. Megintük, hogy a tehéntenyésztők egy héten keresztül meg akarják szüntetni a tejnek a gyűjtőállomásokra való beszolgáltatását, tiltakozásul az ellen, hogy a kormány nem akceptálja áremelési követeléseiket. A termelők, a tejnek további 23 prutával való felemelését követelik.

* Mához egy hétre, pénteken lesz a jaffai Chug Kadima purimi neseffe. Meghívójáról gondoskodják előre: T.-A., King George u. 33. Schwartz úrnál és Jaffa „Metal Lévy”, Busztrusz 5.

* Dr. Sternberg szemorvos, Pevsner-utcaról elköltözt. Új címe: Haifa, Halisza, Hajar den utca 18.

* Felhívjuk Beszterce-Naszód és környékéről származó testvéreinket, bel- és külföldön, hogy a háborúban elpusztult rokonaink, barátaink és szomszédaink neveit velük sürgősen közölni sziveskedjenek, hogy ezeknek neveit is megörökíthessük a rövidesen megjelenő emlékkönyvünkben. — Irgun Joczé Beszterce b'Jiszráél, Ramat Gan Bét, Sikun Ironi 11.

A Hitachdut Olé Jugoszlávia országos konferenciája. A Hitachdut Olé Jugoszlávia f. hó 20 és 21-én országos konferenciát tart Tel Avivban az Ulámé Rut helyiségekben, amelyen minden jogosult olé szivesen látott vendég. A konferencia kezdete péntek este fél kilenc órakor van és szombat reggel 9 órakor folytatódik. A konferencia a jugoszláv olétársadalom időszerű kérdéseiről fog tanácskozni és megválasztja az új vezetőséget.

* A Magyarországi Mizrachi Asszonyok Tel-Avivban, az Allenby főtemplom disztermében február 28-án, mocáé sabbát, fél 9 órakor vidám, purimi művészetet rendeznek. — Garrai Ernő operanékes és az indiai koncert-turnéről visszatért Faludy Katalin művésznő részvételével. — Mindenkit szeretettel vár a vezetőség. A492

* A Bné Herzl oneg sabbátját e héten is megrendezi az egyesület ifjúsági csoportja. Ezalkalommal keskenyfilmen fogják bemutatni Jeruzsálem ostromát és a város körüli harcok lefolyását. Utána tánc. Az oneg sabbátot szombat este 8 órai kezdettel rendezik a Bné Herzl klubhelyiségében (Náchlát Benjámin utca 15. sz. II. emelet.)

Arthur Rubinstein ösztöndíj-alapítványt létesített fiatal izraeli zongoristák javára. New-Yorkból jelentik: Arthur Rubinstein tízezerdolláros alapítványt létesített, amelyből évenként ezer dollárt juttatnak annak a fiatal izraeli zongoristának, aki különösképpen kitűnti magát. A díjnyertes izraeli zongoristának Amerikában koncerteket fognak rendezni. Rubinstein most állítja össze a zsüri tagjait, akik az évi ezerdolláros díjakat ki fogják osztani.

Oroszország megszegte a jaltai egyezményt

(Elsődleges cikk folytatása) Foster Dulles szerint ennek a lépésnek főcélja, hogy „drámai módon” leszögezzék, hányszor szegte meg Oroszország az egyezményeket és egyúttal kifejezzék Amerika reményét, hogy „a kommunista fogságba esett népek” ismét visszanyerik szabadságukat.

Az Eisenhower-kormány véleménye szerint „a csatlósállamok rabszolgaságának a főoka az, hogy Oroszország visszaállította az egyezményekkel és megszegte azokat.”

Bizonyára mind a két amerikai párt jóvá fogja hagyni ezeket a javaslatokat és így nyíltan megmutatja, hogy Amerika nem akarja más népek rovására megvársárolni saját biztonságának illuzióját.

A külügyminiszter közölte, hogy úgy Koreában, mint Indokínában bennszülött csapatokkal akarják helyettesíteni az ott küzdő szövetséges haderőket, amelyek ilyenformán felszabaduljanak a nyugati világ védelmére.

Ezzel meghíusítják a Szovjetunió tervét, hogy a Távolkeleten kösse le a nyugati hatalmak haderejének nagy részét.

Eisenhower tábornok tegnap sürgős konferenciára hívta a Fehér Háza az amerikai kongresszus 25 vezetőtagját.

A résztvevők egyenlően osztották meg a republikánus és a demokrata párt között

Sáskaraj a Negovben és Transzjordániában

A földművelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentés szerint kedden reggel az Ejlát közelében lévő Ejin Rádián településen sáskarajt láttak, amely sárga és vörös rovarkból állott. A sákska felől jött, szétszórt és nem nagy rajban, amelynek egyrésze Észak felé haladt tovább, a másik része pedig leszállt a település területén és lerakta tojásait. Ejlátban nem láttak sáskát.

A ramallai rádió tegnap több ízben is felhívta Transzjordánia lakosságának figyelmét, hogy nagy sáskarajok érkeztek az országba. Az egyik raj hossza meghaladta a két kilométert. A rádió felszólította a mezőgazdákat, hogy azonnal jelentsek a rajok közeledtét a hatóságoknak és tegyék meg a szükséges óvintézkedéseket.

Vészjeleket adott le egy libáni repülőgép, de nem szállt le Luddon. A lud-i repülőter drótnélküli táviróállomása tegnap délután egy libáni repülőgép SOS jeleit fogta fel. A pilóta közölte, hogy a repülőgép két motorja közül az egyik elromlott és kényszerleszállásra kért engedélyt. A repülőter igazgatósága nyomában közölte, hogy a gép leszállhat Luddon, úgylátszik azonban, a pilóta megmondta a dolgot és tovább folytatta útját.

Sisa mérnök előadása a Makkabeában. Vasárnap délután 6 órakor a Makkabea volt budapesti cionista főiskolai hallgatók egyesületének összejövetelén (Pasage-kávéház, Allenby 111) dr. Eliezer Sisa mérnök tart előadást „Hogyan készül a térkép” címmel.

Omár Bradley tábornok, az amerikai hadsereg vezérkari főnöke, továbbá Allen Dulles, a központi hírszerző szolgálat új vezetője és Robert Cutler, az elnök adminisztratív szárnysegéde beszámoltak a katonai és diplomáciai helyzetéről úgy a Távolkeleten, mint másutt is.

A konferencia résztvevői csak annyit árultak el, hogy rendkívül komor képet nyertek a helyzetről és egyikük hozzáfűzte, hogy „kegyetlenül kellemetlen helyzetben vagyunk.”

Sztrájkokkal fenyegetnek a munkaközvetítő irodák összes alkalmazottait

Még nem kapták meg a januári fizetésüket

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). J. Milstein, a munkaközvetítő irodák főtitkára tegnap közölte a sajtó képviselőivel, hogy ha a munkaközvetítő irodák 450 alkalmazottja vasárnapig nem kapja meg a januári fizetését, sztrájkba fognak lépni, ami az ország összes

Bulgáriából folytatódik az alijja

Tegnap délelőtt az Arcahajó 28 bulgáriai olét hozott Haifára. Bulgária ma az egyetlen népi demó. ata állam, amelyből a zsidók még mindig nehézségek nélkül távoznak Izraelbe. — A bulgár hatóságok sem korlátozzák a zsidók alijáját, amit a tegnap megérkezett csoport összetétele is bizonyít. Az olék között ugyanis három orvos s egy mérnök is van. Ugyanakkor három gyerek, köztük egy kéthónapos csecsemő is érkezett a hajón.

Az olék elmondották, hogy két hó ppal ezelőtt adták be kérvényeiket, amelyekre néhány nap alatt kaptak engedélyt idegen valuta és közpénz kihozására.

A csoport vezetője, dr. Robert Pinkovics elmondta az újságíróknak, hogy Bulgáriában még ötezer zsidó

Izraeleiben évente 2000 ember hal meg rákbetegségeiben

Dr. Birnblum szerint ez a szám évről-évre növekedni fog

Dr. J. Birnblum, a rechovoți Weizmann-intézet kísérleti biológiai osztályának igazgatója tegnap a telavivi Rotary-klubban a rákbetegségekről tartott előadást. Izraeleiben — mondotta — éven te kétezer ember hal meg rákban és ez a szám évről-évre nőni fog a jisiv általános korátalagának növekedésével. Minden hét haláleset közül egy a rák következménye és ezért az egész közvéleménynek segítenie kell az orvostudományt és a kutatás irányított a rák elleni küzdelemben, annál inkább, mert a betegség előzetes diagnóziása a gyógyulás legfőbb előfeltétele.

Az előadó ezután a rák előidézőiről és a rákellenes kutatás előrehaladásáról beszélt. Feltétlenül szükségesnek mondotta, hogy a közönség körében állandó felvilágosító előadásokat tartsanak a rákról és ebből a szempontból nagy fontosságot tulajdonít a rák elleni küzdelemre alakult társaságnak, amely néhány héttel

A nyersanyaghiány miatt bezárják a gyapjufonodákat

Hasonló okokból elbocsátás veszélye fenyegeti a migdál-áskálóni cipőgyár, a Vulkán vasöntöde és a jeruzsálemi cipőgyár munkásait is. — Tel-Avivban 40 százalékkal csökkent a cipézmunkások száma.

A gyapjufonóda-tulajdonosok egyesületének szövívői tegnap sajtófogadáson bejelentették, hogy nyersanyag hiánya miatt bezárják üzemüket, amelyek 600 munkást foglalkoztatnak. Egyedül az ATA-gyár, amely az ország gyapjufonál szükségleteinek több mint egyharmadát termeli, dolgozik tovább, de a szövívők értesülése szerint

két héten belül az ATA is kénytelen lesz abbahagyni a munkát.

A szövívők ezután részletesen ismertették a kormányhivatalokkal folytatott tárgyalásaikat nyersanyag beszerzésére.

A helyett hogy a kormány a fonodák számára hozott volna be nyersanyagot, készfonalakat importáltak 1 millió 300 ezer dollár értékben Olaszországból.

Ez a fonál rosszminőségű és drága — állítják a belföldi fonodák — a kormány megbízottak azonban mégis ezt vásárolták meg, holott ugyanilyen feltételek mellett gyapotot is hozhattak volna a fonodák számára, amiből kétszerannyi fonalat lehetett volna termelni, mint az importált készáru mennyisége.

A fonodák bezárása egyenes következménye annak, hogy a vállalatok és az iparügyi minisztérium között nincs harmónia.

A minisztérium 1952-ben összesen 1600 tonna gyapotot utalt ki a fonodáknak, amelyek két szakmában 2700 tonnát tudnak feldolgozni.

Két évvel ezelőtt megtiltották a gyárosoknak, hogy devizanélküli import keretében hozzanak be nyersanyagot. A szövívők felhívták a hírlapírók figyelmét, hogy a fonóda a textilipar alapját képezi, mert

a fonodákban foglalkoztatott minden munkás tíz szövívmunkás kenyerét biztosítja.

A jelenlegi helyzet abból adódik, hogy a kormányhivataloknak nincsenek szakértőik. Az ipar és kereskedelmi minisztérium az Egyesült Államokban vásárolt nagyobb mennyiségű gyapotot az amerikai segélyből, az áru azonban csak ezekben a napokban indul el Izraelbe. Legjobb esetben tehát április elején lesz az országban és addig a fonodák munkája szünetelni fog — jelentették ki a szövívők.

Az elbocsátás veszélye fenyegeti a migdál-áskálóni „Juvál Gád” esőgyár 500 munkását

— közöttük tegnap, mert az összes erőfeszítésük a nyersanyag biztosítására kudarcot vallottak. A gyár csak a hónap végéig van ellátva nyersanyaggal. Elbocsátás veszélye fenyegeti a haifai Vulkán vasöntőgyár 100 munkását is, továbbá a haifai kikötő 450 munkását is.

A jeruzsálemi cipőgyár munkásainak legnagyobb része nyersanyaghiány miatt már egy hete van munka nélkül.

A cipész-szakszervezet Tel-Avivban is számbavette a szakmában dolgozókat és megállapította, hogy 40 százalékkal csökkent a telavivi cipézmunkások száma.

MEGSZÜNTETI A HÜLESOKOZTA FAJDALMAKAT.

MOSAV GEA keres gyakorlott, ivritül és jiddisül tudó mázkir chuc-t. Sikun biztosítja. Ajánlatok életleírással: Mázkirut Gea, (Migdál-Áskálón mellett). Doar Na Chof Askalon. K443

-RÁDIÓ-

PÉNTEK:
6.30: Máj tovu, 6.35: torna, 6.45: zenélő óra, 7: hírek, 7.15: hanglemezek, — 7.50: hírességfoglalás, — 10.30: szórakoztató zene, 11: hanglemezek, 12: a kórházak műsora, 12.30: balett-zene, — 13.30: hírek, — 13.48: Jean Peerce hanglemezei, — 15: Kábbalát sabbát cházandalel, 17: klasszikus zene, 18.15: hírek, — 19: zenei gyöngyszemek, 19.10: könyvnyű zene, 20: héber dalok, 20.30: hírek, 21: péntek esti hangverseny, 22.30: belföldi dalok, 23: hírességfoglalás.

Párhuzamos műsor:
13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: Cvi Ben Jozsef zeneműveiből, — 19.30: jiddis adás, 20: román adás, 20.15: magyar adás, — 22.15: angol hírek.
A hadsereg rádiója:
18.35: Grieg-zene, 19.45: péntek esti hangverseny (Bach, Grieg és Schubert), 21: tánclemezek.

SZOMBAT:
7.30: Adon olám és hanglemezek, 8.30: hírek, 8.40: belföldi dalok, 9: reggeli hangverseny, 10: zenei találósverseny, 11: Georg Singer és Karel Salamon szimfóniái, 12.35: héber dalok, — 13.30: hírek, 13.48: cházandalel, — 16: könnyű zene, 16.35: Johann Strauss „Denevér” c. daljátékának első és második felvonása, 18.15: hírek, 19: Hámvávil, 19.25: szombati hanglemezek, — 19.45: szalonzene, 20.24: Tenáchrészletek (Jechezkel 3-4), 20.30: hírek, 20.40: sport hírek, 21: Melávé málká műsor szefárd zsidó dalokkal, 21.30: a ramát-gáni Ziratronban rendezésre kerülő boxverseny közvetítése, — 22: tánclemezek, 23: hírességfoglalás.

Párhuzamos műsor:
13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: modern zene, 16.45: klasszikusok előtti zene, 17.30: néptáncok, 19.30: jiddis adás, 20: román adás, 20.15: magyar adás, 22.15: angol hírek.
A hadsereg rádiója:
18.50: népdalok, 19: tarka zene, 19.35: zenei egyveleg, 20.40: tánclemezek.

Sie lesen in der neuen Nummer der Wochenschrift

• Frieden zwischen Israel — Aegypten
• Hüster den Kulissen der Hagana: Geheimne Reise nach Damaskus
• Nazis über Nazis . . .
• Die vergessene Armee
• Das Hotel der Millionäre
und andere interessante Artikel

Ujfehértóiak!

Összeírás és ázkará-összejövettel előkészítése végett közöljük pontos címüket sürgősen, posta útján:

Stern Eliezer,
Tel-Aviv, Tschlenov 38.

LOMBARD HACA F ON 32
T. A., ALLENBY
Mugrábival szemben.
Ékszerre és minden értékre
149-1, 144-146-ig.

Egy elveszett okmány

a legnagyobb kellemetlenség okozója lehet; biztosítsa okmányait fotóköpával.

PHOTO BRENNER gyorsan pontosan, megbízhatóan készíti azt el.

Photo Brenner
31, MECHALUTZ ST.
CORNER SHAPIRO ST.
TEL. 4137 HAIFA

A. KOHN & LUBARSKY

Haifa, Herzl-u. 26. Tel. 4546
vesz és elad képet, antikvitást, bútor, szőnyeget, zongorát, porcelánt, kristályt, ezüstöt, ékszeret, finom asztal- és ágyneműt, stb.